

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK

ustalone uchwałą nr UZ/333/2020 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 1 grudnia 2020 r.

SPIS TREŚCI

Postanowienia wstępne	str. 5	Wypłata odszkodowania	str. 16
Definicje	str. 5	Przejęcie roszczeń na pzu	str. 16
Przedmiot ubezpieczenia	str. 8	Podwójne ubezpieczenie	str. 17
Zakres ubezpieczenia	str. 8	Właściwość sądu	str. 17
Zwrot kosztów	str. 9	Postanowienia końcowe	str. 17
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 9	Załącznik nr 1 do OWU	str. 18
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	str. 11	Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia mienia	str. 18
Zawarcie umowy ubezpieczenia. Składka ubezpieczeniowa	str. 12	Załącznik nr 2 do OWU	str. 23
Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia	str. 13	Klauzule specjalne ze względu na rodzaj prowadzonej działalności lub posiadane mienie	str. 23
Początek i koniec odpowiedzialności	str. 13	Załącznik nr 3 do OWU	str. 24
Obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego	str. 14	Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych	str. 24
Obowiązki pzu	str. 14		
Ustalenie wysokości szkody	str. 15		
Ustalenie wysokości odszkodowania	str. 15		
Płatnicy podatku vat	str. 16		
Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców	str. 16		

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>OWU: § 1 ust. 6 i 7, § 2, § 3, § 4, § 5, § 7 ust. 9, § 8 ust. 13–15, § 10, § 11, § 12 ust. 1, § 13 ust. 1 i 2, § 14 ust. 1, 2 i 4, § 15 ust. 1, 3 i 4, § 16, § 18, § 19, § 20, § 24, § 26 ust. 14.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia mienia: klauzula przepięć: pkt 1 i 4, klauzula rozmrożenia: pkt 1, klauzula dewastacji: pkt 1–3, klauzula graffiti: pkt 1, klauzula aktów terroryzmu: pkt 1, klauzula dodatkowych kosztów działalności gospodarczej: pkt 1–4 i 7, klauzula stałych kosztów działalności gospodarczej: pkt 1, 2, 4–8, 14–16,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>klauzula drobnych prac remontowo-budowlanych: pkt 1 i 3, klauzula kosztów odtworzenia dokumentacji: pkt 1–4, klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie: pkt 1 i 2, klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji): pkt 1 i 2, klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji: pkt 1 i 2, klauzula katastrofy budowlanej: pkt 1 i 2, klauzula ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia osób trzecich na sumy zmienne: pkt 1 i 2, klauzula kosztów poszukiwania przyczyn szkody: pkt 1 i 2, klauzula strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych: pkt 1 i 2, klauzula wiatru, gradu oraz naporu śniegu lub lodu w ubezpieczeniu budowli: pkt 1, klauzula wiatru, gradu oraz naporu śniegu lub lodu w ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych: pkt 1.</p> <p>klauzula produkcji peletu, brykietu: pkt 1, klauzula działalności związanej z przerobem lub składowaniem odpadów: pkt 1, klauzula produkcji zniczy: pkt 1, klauzula ferm drobiu i kurników: pkt 1, klauzula ubezpieczenia budynków i budowli, w których jest składowana słoma lub siano: pkt 1, klauzula obiektów budowlanych krytych gontem drewnianym lub strzechą: pkt 1.</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Załącznik nr 3 do OWU – Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych: § 1–§ 8.
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>OWU: § 1 ust. 6 i 7, § 2, § 3 ust. 2–7, § 4 ust. 1–5, 8 i 9, § 5 ust. 1–5, § 6, § 7 ust. 4, 5 i 9–12, § 8 ust. 16 i 25, § 9 ust. 2, § 10, § 11, § 12 ust. 1, § 13 ust. 4, § 14 ust. 3, § 15 ust. 2–4, § 18 ust. 2 i 5, § 19, § 20, § 22 ust. 3, § 23 ust. 3, § 24, § 26 ust. 14.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia mienia: klauzula przepięć: pkt 1–3 i 5, klauzula rozmrożenia: pkt 1–3, klauzula dewastacji: pkt 1, 2, 4 i 5, klauzula graffiti: pkt 1–4, klauzula aktów terroryzmu: pkt 1–3, klauzula dodatkowych kosztów działalności gospodarczej: pkt 1–2, 4–6, 7 i 8, klauzula stałych kosztów działalności gospodarczej: pkt 1, 3 i 9–13, 16, klauzula drobnych prac remontowo-budowlanych: pkt 1–3, klauzula kosztów odtworzenia dokumentacji: pkt 1, 3, 5 i 6, klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie: pkt 1–3, klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji): pkt 1–3,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
<p>Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia</p>	<p>klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji: pkt 2 i 3, klauzula katastrofy budowlanej: pkt 2–5, klauzula ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia osób trzecich na sumy zmienne: pkt 2 i 6, klauzula kosztów poszukiwania przyczyn szkody: pkt 1–4, klauzula strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych: pkt 1–3, klauzula wiatru, gradu oraz naporu śniegu lub lodu w ubezpieczeniu budowli: pkt 1 i 2, klauzula wiatru, gradu oraz naporu śniegu lub lodu w ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych: pkt 1–4.</p> <p>Załącznik nr 2 do OWU – Klauzule specjalne ze względu na rodzaj prowadzonej działalności lub posiadane mienie: klauzula produkcji peletu, brykietu: pkt 1–3, klauzula działalności związanej z przerobem lub składowaniem odpadów: pkt 1–3, klauzula produkcji zniczy: pkt 1–3, klauzula ferm drobiu i kurników: pkt 1–3, klauzula ubezpieczenia budynków i budowli, w których jest składowana słoma lub siano: pkt 1–3, klauzula obiektów budowlanych krytych gontem drewnianym lub strzechą: pkt 1–3.</p> <p>Załącznik nr 3 do OWU – Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych: § 1–§ 7.</p>

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powsechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną (zwaną dalej „PZU”) z osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi oraz osobami fizycznymi, w tym prowadzącymi działalność gospodarczą.
2. OWU mają zastosowanie również do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.
3. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe, w szczególności klauzule dodatkowe określone w Załączniku nr 1 lub w Załączniku nr 2 do OWU, lub odbiegające od ustaleń w OWU.
4. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odbiegających, OWU mają zastosowanie w zakresie nieuregulowanym tymi postanowieniami.
5. PZU zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczonego. Przepisu tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
6. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (zwaną dalej „RP”) w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia, a w przypadku mienia osobistego pracownika dodatkowo w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika na terytorium RP, wykonywanej na polecenie ubezpieczonego, z wyjątkiem miejsca zamieszkania pracownika.
7. Pod warunkiem pisemnego poinformowania PZU, ochroną ubezpieczeniową objęte jest również mienie w miejscu, do którego zostało przeniesione przez ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia w związku z bezpośrednim narażeniem na powstanie szkody objętej ochroną zgodnie z OWU. Mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu, do którego zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 30 dni od dnia przeniesienia, wskazanym w pisemnym zawiadomieniu, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **akty terroryzmu** – działanie mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych, socjalnych lub społecznych;
- 2) **budowle** – stanowiące całość techniczną i użytkową, trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki i obiekty małej architektury, wraz z instalacjami i urządzeniami, w szczególności: obiekty hydrotechniczne, przepusty techniczne, sieci techniczne, sieci światłowodowe, sieci energetyczne, śluzy, jazy, wolnostojące maszyny antenowe, zbiorniki wodne, podziemne i naziemne zbiorniki na paliwo, wolnostojące urządzenia reklamowe, wolnostojące instalacje przemysłowe i urządzenia techniczne, stacje uzdatniania wody, pomosty, obiekty sportowe, oczyszczalnie ścieków, a także ogrodzenia, bramy, nawierzchnie placów i podjazdów; za budowle uważa się również namioty, budynki z pokryciem, namiotowaty, brezentowaty lub powłoką pneumatyczną, szklarnie, inspeksy, tunele foliowe;
- 3) **budynki** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z instalacjami oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiące całość techniczną i użytkową; za budynek uważa się również tymczasowy obiekt budowlany nie połączony trwale z gruntem, w szczególności: kiosk, pawilon sprzedaży ulicznej lub wystawowy, obiekt kontenerowy, przyczepę gastronomiczną, barakowóz; za budynek nie uważa się budynku z pokryciem namiotowym, brezentowym lub powłoką pneumatyczną;
- 4) **brykiet** – materiał opalowy produkowany z mieszanki palnych składników, w szczególności z torfu, trocin, słomy, miatu węglowego, zrębki wędzarniczej;

- 5) **dane elektroniczne** – fakty, koncepcje i informacje zapisane w formie nadającej się do komunikacji, interpretacji lub przetwarzania, za pomocą elektronicznych i elektromechanicznych urządzeń do przetwarzania danych lub urządzeń elektronicznie sterowanych; dane elektroniczne obejmują oprogramowanie oraz inne zakodowane instrukcje do przetwarzania i manipulowania danymi lub do sterowania i obsługi powyższych urządzeń;
- 6) **deszcz** – opad atmosferyczny w postaci wody, który wyrządza szkody w miejscu ubezpieczenia;
- 7) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie mienia przez osoby trzecie, w tym w związku z usiłowaniami lub dokonaniem kradzieży z włamaniem, przy czym PZU nie ponosi odpowiedzialności w ramach dewastacji za utratę mienia, które uległo zabiorowi w celu jego przywłaszczenia;
- 8) **dokument ubezpieczenia** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
- 9) **dym i sadza** – zawiesinę cząstek w powietrzu będącą bezpośrednim skutkiem spalania;
- 10) **dzieła sztuki** – posiadające wartość kolekcjonerską, zbytkową lub artystyczną, następujące rzeczy ruchome, ich części lub zespoły:
  - a) oryginalne dzieła plastyczne: obrazy, rzeźby, grafiki, a także oryginalne dzieła rzemiosła artystycznego lub sztuki użytkowej,
  - b) przedmioty zgromadzone i uporządkowane według koncepcji osób, które te kolekcje tworzyły,
  - c) numizmaty, pamiątki historyczne,
  - d) urządzenia, środki transportu, maszyny lub narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych albo nowych form gospodarki, dokumentujące poziom nauki lub rozwoju cywilizacyjnego,
  - e) książki, materiały biblioteczne,
  - f) wytwory sztuki ludowej lub rękodzieła,
  - g) przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne lub działalności wybitnych osobistości lub instytucji,
  - h) skatalogowane zbiory zgromadzone i uporządkowane według określonych kategorii;
- 11) **dzień roboczy** – dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- 12) **eksplozja** – gwałtowną zmianę stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyn ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, za spowodowane eksplozją uważa się szkody polegające na:
  - a) rozdarciu ścian tych naczyń lub zbiorników w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień,
  - b) uszkodzenie wewnętrznej powłoki tych naczyń lub zbiorników,
  - c) implozji w postaci uszkodzenia tych naczyń lub zbiorników, w tym aparatów próżniowych, ciśnieniem zewnętrznym;
- 13) **franszyza redukcyjna** – ustaloną w OWU lub umowie ubezpieczenia wartość kwotową, procentowo-kwotową albo procentową, o jaką będzie pomniejszona wysokość każdego odszkodowania;
- 14) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu, który wyrządza szkody w miejscu ubezpieczenia;
- 15) **grafitti** – pomalowanie, porysowanie, oblanie farbą lub inną substancją ubezpieczonego mienia lub umieszczenie napisów na ubezpieczonym mieniu wbrew woli ubezpieczonego;
- 16) **huk ponaddźwiękowy** – falę uderzeniową (ciśnieniową) wytworzoną przez statek powietrzny podczas przekraczania bariery dźwięku lub podczas poruszania się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 17) **konsument** – osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową;
- 18) **kradzież** – zabór cudzego mienia w celu przywłaszczenia;
- 19) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie zabioru cudzego mienia w celu przywłaszczenia z budynku, lokalu, środka transportu, zabezpieczonych zgodnie z wymogami w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych określonych w Załączniku nr 3 do OWU:
  - a) po usunięciu – przy użyciu siły lub narzędzi – istniejących zabezpieczeń lub po otwarciu zamków kluczami oryginalnymi, podrobionymi lub innym urządzeniem otwierającym, który

- sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku albo
- b) przez sprawcę, który ukrył się w budynku, lokalu, środku transportu, przed ich zamknięciem pozostawiając ślady stanowiące dowód ukrycia się;
- 20) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zboczy górskich;
  - 21) **lokal** – wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub pomieszczenia, użytkowane w celu prowadzenia działalności gospodarczej;
  - 22) **maszynny, urządzenia i wyposażenie** – mienie ruchome wykorzystywane w prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym sprzęt elektroniczny, a w przypadku osoby fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej, mienie ruchome stanowiące własność takiej osoby, z wyłączeniem wartości pieniężnych;
  - 23) **miejsce ubezpieczenia** – miejsce wskazane w umowie ubezpieczenia, gdzie znajduje się ubezpieczone mienie;
  - 24) **mienie najmowane** – mienie przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innego rodzaju umowy o podobnym charakterze;
  - 25) **mienie osobiste pracowników** – przedmioty osobistego użytku pracowników ubezpieczonego, które zwyczajowo lub na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, dokumentów oraz pojazdów mechanicznych;
  - 26) **mienie osób trzecich** – mienie ruchome przyjęte przez ubezpieczonego w celu wykonania usługi obróbki, naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania, przechowania, sprzedaży, składu lub innych czynności lub usług, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, z wyłączeniem mienia stanowiącego wartości pieniężne;
  - 27) **nakłady adaptacyjne** – zaewidencjonowane koszty dostosowania lokali lub budynków, nie stanowiących własności ubezpieczonego, do rodzaju prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
  - 28) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednio działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na ubezpieczone mienie;
  - 29) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego osoba niezależnie od swej woli doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła;
  - 30) **niskocenne składniki majątku** – rzeczy ruchome nie ujmowane w ewidencji środków trwałych, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa mogą być jednorazowo wliczone do kosztów operacyjnych;
  - 31) **obiekt budowlany**:
    - a) budynek,
    - b) budowla,
    - c) obiekt małej architektury;
  - 32) **obiekt małej architektury** – element wyposażenia otoczenia budynku wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową, w szczególności: lampa oświetleniowa, posąg, murek ogrodowy, grill murowany, fontanna, basen, pergola, altana, urządzenia sportowe służące do rekreacji, piaskownica, śmietnik, wodotrysk, huśtawka, drabinki; za obiekty małej architektury nie uważa się stojących wewnątrz budynku przenośnych stołów, ławek, krzesel, parasoli, donic, pojemników na śmieci;
  - 33) **odszkodowanie** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia po uprzednim pomniejszeniu o franszyszę redukcyjną, o ile została przewidziana w umowie ubezpieczenia;
  - 34) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
  - 35) **osmalenie** – powierzchniowe opalenie lub przypalenie ubezpieczonego mienia;
  - 36) **osoba trzecia** – każdą osobą niebędącą ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
  - 37) **osuwanie ziemi** – nie spowodowane działalnością ludzką zsuwanie się ziemi po skarpie lub stoku;
  - 38) **parking strzeżony** – pomieszczenie zamknięte i całodobowo dozorowane albo teren ogrodzony stałym ogrodzeniem, zamknięty i oświetlony w porze nocnej oraz całodobowo dozorowany lub monitorowany przez system sygnalizacji i transmisji obrazu do stałego adresata (odbiorcy) z obowiązkiem interwencji;
  - 39) **pelet** – materiał opalowy produkowany w szczególności ze sprasowanych pod wysokim ciśnieniem odpadów drzewnych w postaci trocin, wiórów, zrębków kory drzewnej, a także z upraw energetycznych lub słomy;
  - 40) **pęknięcie mrozowe** – pęknięcie przewodów, zbiorników lub urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji znajdujących się w lokalach lub obiektach budowlanych, stanowiących własność lub będących w posiadaniu ubezpieczonego na podstawie innego tytułu prawnego, na skutek zamarzającej w ich wnętrzu wody lub innej cieczy;
  - 41) **pojazd mechaniczny** – pojazd mechaniczny w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych; za pojazd mechaniczny uważa się również maszyny rolnicze, wózki widtowe, platformy samojezdne;
  - 42) **powódź** – zalanie terenów wskutek:
    - a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
    - b) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych (cofka),
    - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych;
  - 43) **pracownik** – osobę fizyczną zatrudnioną przez ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy cywilnoprawnej, z wyłączeniem osoby fizycznej, która zawarła z ubezpieczonym umowę cywilnoprawną jako przedsiębiorca; za pracownika uznaje się także praktykanta, stażystę lub wolontariusza, któremu ubezpieczony powierzył wykonywanie pracy;
  - 44) **przebiecie** – nagłą zmianę napięcia w sieci, instalacji elektrycznej lub elektronicznej;
  - 45) **rabunek** – dokonanie albo usiłowanie zaboru mienia w celu przywłaszczenia:
    - a) z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec ubezpieczonego lub jego pracowników (w przypadku mienia w transporcie wobec osób dokonujących przewozu) lub groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej albo z doprowadzeniem tych osób do nieprzytomności lub bezbronności – dla pokonania ich oporu przed wydobyciem ubezpieczonego mienia,
    - b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej doprowadził osobę posiadającą klucze do ubezpieczonego lokalu, środka transportu lub urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych i zmusił ją do ich otworzenia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi;
  - 46) **Regulamin** – właściwe regulaminy świadczenia usług drogą elektroniczną;
  - 47) **rozmożnienie towarów** – utratę handlowej przydatności środków obrotowych lub mienia osób trzecich na skutek ich zepsucia w wyniku niezachowania wymaganej dla danego produktu temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym, zaleconej przez producenta towaru, w następstwie:
    - a) przerwy w dostawie prądu trwającej dłużej niż 2 godziny,
    - b) awarii urządzenia chłodniczego, przy czym przez awarię tę rozumie się wynikające z przyczyny zewnętrznej lub wewnętrznej nagłe, niespodziewane i niezależne od woli ubezpieczonego uszkodzenie tego urządzenia, które powoduje zaprzestanie jego działania lub nieprawidłowe działanie;
  - 48) **stały dozór** – całodobowa ochrona ubezpieczonego mienia w miejscu ubezpieczenia wykonywana w zorganizowany sposób przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (agencji ochrony mienia), w tym także zastosowanie monitoringu mającego za zadanie przekazanie sygnału alarmu o kradzieży z włamaniem do agencji ochrony mienia, albo przez pracowników ubezpieczonego wykonujących zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony; osoby sprawujące dozór muszą posiadać zakres obowiązków zawierający przynajmniej procedury dotyczące sposobu zachowania w przypadku naruszenia zabezpieczeń lub kradzieży z włamaniem;
  - 49) **strajki, rozruchy, zamieszki wewnętrzne**:
    - a) działania osoby lub grupy osób, powodujące zakłócenia porządku publicznego, z wyjątkiem działań wojennych, wojny domowej, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, powstania zbrojnego, rewolucji, sabotażu, lokautu,,

- b) działania legalnie ustanowionej władzy zmierzające do przywrócenia porządku publicznego lub zminimalizowania skutków zakłóceń;
- 50) **strefa pożarowa** – budynek albo jego część oddzieloną od innych budynków przestrzennie lub oddzieloną od innych części budynku następującymi elementami oddzielenia przeciwpożarowego: ścianami ogniowatymi, stropami ogniowatymi, drzwiami przeciwpożarowymi
- 51) **suma ubezpieczenia** – określona w umowie ubezpieczenia kwotę stanowiącą górną granicę odpowiedzialności PZU; jeżeli OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje limit odpowiedzialności PZU z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU z tytułu tych szkód;
- 52) **szkoda** – utratę, uszkodzenie, zniszczenie lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia, z wyłączeniem utraconych korzyści;
- 53) **środki obrotowe** – mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów prawa: towary, surowce, półprodukty, wyroby gotowe lub w toku produkcji, materiały pomocnicze, opakowania, części zamienne i zapasowe maszyn i urządzeń, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów prawa zaliczone do środków trwałych, z wyłączeniem mienia stanowiącego wartości pieniężne;
- 54) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej nie spowodowane działalnością człowieka, zaburzenia systemu równowagi we wnętrzu Ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
- 55) **ubezpieczający** – podmiot zawierający umowę ubezpieczenia z PZU;
- 56) **ubezpieczony** – osobę prawną, jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą w przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 3, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 57) **ubezpieczenie na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, w oparciu o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego;
- 58) **ubezpieczenie na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
- 59) **ubezpieczenie na sumy zmienne** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej wartości kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
- 60) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczone mienie, pozostawiające ślady tego zdarzenia na ubezpieczonym mieniu, z wyłączeniem przepięcia;
- 61) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczone mienie pojazdu mechanicznego, elektrycznego lub szynowego, jego części lub przewożonego nim ładunku;
- 62) **udział własny** – wyrażona procentowo w stosunku do wartości odszkodowania kwotę pomniejszającą odszkodowanie, stanowiącą ryzyko własne ubezpieczonego;
- 63) **umowa direct** – umowę ubezpieczenia zawartą przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem platformy informatycznej-informacyjnej dostępnej na stronie internetowej PZU lub poczty elektronicznej;
- 64) **umowa ubezpieczenia** – umowę ubezpieczenia, do której zastosowanie mają OWU;
- 65) **umowa na odległość** – umowę ubezpieczenia zawartą przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem infolinii PZU;
- 66) **upadek drzew, budynków lub budowli** – przewrót się na ubezpieczone mienie drzew, ich fragmentów lub niebędących we władaniu ubezpieczonego budynków, budowli, słupów energetycznych, anten, kominów, latarni, masztów lub ich części lub elementów;
- 67) **upadek statku powietrznego** – katastrofę lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 68) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czek, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, perły, bursztyn, a także platyna i inne metale z grupy platynowców, w tym stanowiące środki obrotowe lub mienie osób trzecich, z wyjątkiem przedmiotów będących muzealiami w rozumieniu przepisów ustawy o muzeach;
- 69) **wartość księgowa brutto** – ewidencyjną wartość początkową z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z ustawy o rachunkowości i wydanymi na podstawie tej ustawy przepisów wykonawczych;
- 70) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadającą kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego:
  - w przypadku budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury lub nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadającą kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
  - w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia lub środków transportu – wartość odpowiadającą kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu (z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego), montażu, demontażu oraz cła i innych tego typu opłat;
- 71) **wartość rzeczowyista** – wartość odtworzeniową ubezpieczonego mienia pomniejszoną o stopień zużycia technicznego;
- 72) **wartość wytworzenia** – wartość odpowiadającą sumie wartości brutto materiałów, surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych przez producenta w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia;
- 73) **wiatr** – ruch powietrza atmosferycznego powstały wskutek nierównomiernego rozkładu ciśnienia atmosferycznego;
- 74) **wirus komputerowy** – zestaw szkodliwych lub nieautoryzowanych instrukcji lub kod zawierający szereg nieautoryzowanych instrukcji wprowadzonych w złej wierze lub kod programowy lub inny, który rozpowszechnia się za pomocą dowolnego systemu lub sieci komputerowej; za wirusy komputerowe uważa się w szczególności: „konie trojańskie”, „robaki”, „bomby czasowe”, „bomby logiczne”;
- 75) **wypadek ubezpieczeniowy** – niezależnie od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, w wyniku którego powstała szkoda objęta zakresem ubezpieczenia;
- 76) **wypadek środka transportu** – zderzenie środka transportu z innym pojazdem, osobami, zwierzętami, przedmiotami, obiektami budowlanymi wyrzucenie się środka transportu, wypadnięcie poza drogę lub torowisko lub jego zatonięcie, spadnięcie albo nagłe odłączenie się przyczepy lub naczepy od pojazdu ciągnącego prowadzące do uszkodzenia lub zniszczenia środka transportu lub przewożonego mienia;
- 77) **zalanie** – działanie pary, wody lub innych cieczy, na skutek:
  - awarii przewodów, zbiorników, urządzeń lub instalacji, w tym wodnej, centralnego ogrzewania, kanalizacyjnej, klimatyzacyjnej,
  - cofnięcia się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych,
  - samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowych lub zraszaczowych z innych przyczyn niż wskutek ognia,
  - pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów zamontowanych na instalacjach określonych w lit. a,
  - peknięcia pojemnika lub zbiornika z wodą, w tym akwarium; obejmuje również zalanie spowodowane przez osoby trzecie wodą lub inną cieczą;
- 78) **zdarzenia losowe** – ogień, osmalenie, wiatr, deszcz, powódź, grad, lawina, napór śniegu lub lodu, uderzenie pioruna, eksplozje, upadek statku powietrznego, upadek drzew, budynków lub budowli, trzęsienie ziemi, osuwanie ziemi, zapadanie ziemi, uderzenie pojazdu, huk ponaddzwiękowy, dym i sadza, pęknięcie mrozone, zalanie;
- 79) **zapadanie ziemi** – obniżenie terenu z powodu zaważenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie;
- 80) **zużycie techniczne** – określona procentowo (stopień zużycia technicznego) utratę trwałości i w konsekwencji zmniejszanie w czasie wartości ubezpieczonego mienia, będącą pochodną: czasu jego użytkowania (wieku), jakości wykonania, trwałości

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia są określone w umowie ubezpieczenia:
  - 1) ewidencjonowane przez ubezpieczającego, stanowiące jego własność lub będące w jego posiadaniu mienie na podstawie innego tytułu prawnego, przy czym w przypadku mienia najmowanego tylko mienie wymienione w lit. a – f, oraz wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej pojedyncze składniki mienia lub kategorie mienia:
    - a) budynki,
    - b) budowle,
    - c) lokale,
    - d) obiekty małej architektury,
    - e) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
    - f) niskocenne składniki majątku,
    - g) środki obrotowe,
    - h) mienie osób trzecich,
    - i) wartości pieniężne;
  - 2) mienie osobiste pracowników;
  - 3) ewidencjonowane przez ubezpieczonego nakłady adaptacyjne, z zastrzeżeniem ust. 2–7.
2. Mienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. e–i oraz pkt 2, winno być zabezpieczone zgodnie z wymogami w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych określonymi w Załączniku nr 3 do OWU.
3. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w najmowanym budynku, budowli, lokalu lub z wykorzystaniem najmowanych maszyn, urządzeń lub wyposażenia, umowa ubezpieczenia dotycząca ubezpieczenia tego mienia może być zawarta także na rachunek osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej (właściciela tego mienia).
4. Przedmiotem ubezpieczenia nie jest następujące mienie:
  - 1) obiekty budowlane wraz ze znajdującym się w nich mieniem będące w trakcie robót budowlanych, w szczególności: budowy, przebudowy, montażu, remontu, rozruchu lub rozbiórki, w rozumieniu ustawy Prawo budowlane, z zastrzeżeniem § 4 ust. 6 pkt 8;
  - 2) mienie inne niż obiekty budowlane będące w trakcie montażu, rozbiórki, demontażu, instalacji, rozruchu i testów;
  - 3) znajdujące się pod ziemią i jednocześnie związane z produkcją wydobywczą (kopalnictwem węgla kamiennego, brunatnego, soli, ropy naftowej, gazu ziemnego, rud żelaza, metali nieżelaznych, torfu);
  - 4) budynki i budowle przeznaczone do rozbiórki wraz z mieniem znajdującym się w nich, a także maszyny, urządzenia i wyposażenie przeznaczone do likwidacji;
  - 5) akta, dokumenty, zdjęcia, rękopisy, dane zawarte na nośnikach informacji, z zastrzeżeniem § 5 ust. 4 pkt 2;
  - 6) wzory, modele poglądowe, prototypy, dzieła sztuki, chyba że stanowią środki obrotowe, eksponaty zabytkowe, muzealia;
  - 7) programy komputerowe, chyba że stanowią środki obrotowe;
  - 8) słoma, siano, wyroby ze słomy;
  - 9) pojazdy mechaniczne dopuszczone do ruchu, również z naczeпами lub przyczepami, pojazdy szynowe, tabor kolejowy, statki powietrzne i wodne, z wyłączeniem:
    - a) mienia stanowiącego środki obrotowe, mienia osób trzecich,
    - b) niepodlegających rejestracji pojazdów mechanicznych i taboru kolejowego, używanych wyłącznie w określonym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia;
  - 10) związane z produkcją, transportem, przerobem, sprzedażą, dystrybucją, składowaniem lub używaniem materiałów wybuchowych, amunicji lub fajerwerków, z wyłączeniem handlu detalicznego fajerwerkami.
5. Jeżeli nie umówiono się inaczej, wartości pieniężne wymienione w umowie ubezpieczenia ubezpieczone są pod warunkiem przechowywania ich w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych, z zastrzeżeniem ust. 6 i § 4 ust. 3 i 4.
6. Zasada, o której mowa w ust. 5, nie ma zastosowania do wartości pieniężnych w sklepach jubilerskich, zegarmistrzowskich i lombardach, kantorach wymiany walut przechowywanych poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych. Za szkody w wartościach pieniężnych przechowywanych w miejscach, o których mowa w zdaniu

poprzedzającym, spowodowane przez zdarzenia losowe określone w § 2 pkt 78 lub akcją ratowniczą prowadzoną w związku z tymi zdarzeniami, PZU odpowiada w przypadku przechowywania wartości pieniężnych poza urządzeniami do ich przechowywania:

- 1) gdy wypadek ubezpieczeniowy zaszedł w godzinach pracy danej placówki – do sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych;
  - 2) gdy wypadek ubezpieczeniowy wystąpił poza godzinami pracy danej placówki – do wartości nie przekraczającej 20% sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych, lecz nie więcej niż do kwoty 50.000 PLN.
7. Wyroby jubilerskie stanowiące wartości pieniężne w sklepach jubilerskich i zegarmistrzowskich, w lombardach, w kantorach wymiany walut, ubezpieczone są jako wartości pieniężne niezależnie od tego, czy są środkami obrotowymi, czy mieniem osób trzecich.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 4

1. PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe na skutek wypadku ubezpieczeniowego powstałego w okresie ubezpieczenia i w miejscu ubezpieczenia, które nie zostały wyłączone w OWU lub w postanowieniach dodatkowych lub odbiegających od ustalonych w OWU, stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia. Ponadto, w ubezpieczeniu budowli PZU odpowiada za szkody, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, w ewidencjonowanych przez ubezpieczonego i stanowiących jego własność lub będących w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego oraz wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej: obiektach hydrotechnicznych, przepustach technicznych, sieciach technicznych, sieciach światłowodowych, sieciach energetycznych, znajdujących się również poza miejscem ubezpieczenia do 100 m od miejsca ubezpieczenia.
2. Za szkody w wartościach pieniężnych powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem albo rabunku w lokalu albo powstałe podczas transportu, o ile zakres ubezpieczenia został rozszerzony zgodnie z ust. 3, odpowiedzialność PZU ograniczona jest, w ramach sumy ubezpieczenia, do limitów odpowiedzialności PZU wskazanych w Załączniku nr 3 do OWU.
3. Z zastrzeżeniem § 6, ochroną ubezpieczeniową mogą dodatkowo zostać objęte, za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, wartości pieniężne podczas wykonywania ich transportu (przenoszenia lub przewożenia) na terenie RP. W takim przypadku, PZU odpowiada za szkody powstałe:
  - 1) w wyniku rabunku mającego miejsce podczas transportu;
  - 2) w związku ze zdarzeniem podczas transportu, które uniemożliwiło osobie wykonującej transport ochronę powierzonych wartości pieniężnych wskutek:
    - a) nagłej śmierci lub nagłej choroby tej osoby,
    - b) uszkodzenia ciała osoby spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem,
    - c) zniszczenia lub uszkodzenia środka lokomocji użytego do transportu wskutek wypadku środka transportu, ognia, uderzenia pioruna lub eksplozji.
4. Za szkody w mieniu powstałe wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia do lokalu przez otwór wybity w szybie, ścianie lub stropie tego lokalu, odpowiedzialność za każdą szkodę ograniczona jest do kwoty stanowiącej 10% sumy ubezpieczenia mienia, w którym została wyrządzona szkoda.
5. W przypadku ubezpieczenia mienia znajdującego się w budynku lub lokalu, w którym drzwi zewnętrzne nie są zabezpieczone zamkiem o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot, przy ustalaniu wysokości odszkodowania, za szkody powstałe w następstwie kradzieży z włamaniem poprzez otwarcie zamków kluczem oryginalnym, podobrymoin lub innym urządzeniem otwierającym, stosuje się udział własny ubezpieczonego w szkodzie w wysokości 25%. Udział własny, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie ma zastosowania przy ustalaniu odszkodowania z tytułu szkód w mieniu znajdującym się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii, centrum handlowym lub handlowo-rozrywkowym, dla którego ustanowiono stały dozór.
6. Na wniosek ubezpieczającego zakres ubezpieczenia określony w ust. 1, może zostać rozszerzony, za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o następujące klauzule dodatkowe:

- 1) przepięci;
  - 2) rozmrożenia;
  - 3) dewastacji;
  - 4) graffiti;
  - 5) aktów terrorizmu;
  - 6) dodatkowych kosztów działalności gospodarczej;
  - 7) stałych kosztów działalności gospodarczej;
  - 8) drobnych prac remontowo-budowlanych;
  - 9) kosztów odtworzenia dokumentacji;
  - 10) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie;
  - 11) katastrofy budowlanej;
  - 12) ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia osób trzecich na sumy zmienne;
  - 13) kosztów poszukiwania przyczyn szkody;
  - 14) strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych;
  - 15) wiatru, gradu oraz naporu śniegu lub lodu w ubezpieczeniu budowy;
  - 16) wiatru, gradu oraz naporu śniegu lub lodu w ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych;
  - 17) produkcji peletu, brykietu;
  - 18) działalności związanej z przerobem lub składowaniem odpadów;
  - 19) produkcji zniczy;
  - 20) ferm drobiu i kurników;
  - 21) ubezpieczenia budynków i budowli, w których jest składowana siana lub siano;
  - 22) obiektów budowlanych krytych gontem drewnianym lub strzechą, na warunkach określonych w tych klauzulach, zawartych w Załączniku nr 1 i Załączniku nr 2 do OWU.
- Dodatkowo, na wniosek ubezpieczającego, zakres ubezpieczenia określonych w ust. 1, może zostać rozszerzony o klauzulę miejsca ubezpieczenia (lokalizacji) lub klauzulę ubezpieczenia nowych inwestycji.
7. Odpowiedzialnością PZU objęte są także szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku:
    - 1) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym zakresem ubezpieczenia;
    - 2) zanieczyszczenia lub skażenia ubezpieczonego mienia będącego następstwem wypadku ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia.
  8. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 300 PLN, o ile nie umówiono się inaczej.
  9. Zakres ubezpieczenia może być ograniczony zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 4.

ZWROT KOSZTÓW

§ 5

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową PZU zobowiązany jest zwrócić poniesione przez ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania dostępnych ubezpieczeniowych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w tym koszty akcji ratowniczej, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
2. Dobrowolne świadczenia ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU wyraził na to zgodę.
3. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla zagrożonych zniszczeniem lub objętych akcją ratowniczą poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez ubezpieczonego na polecenie PZU.
4. PZU pokrywa również w ramach sumy ubezpieczenia wynikłe z zajścia wypadku ubezpieczeniowego poniesione przez ubezpieczonego uzasadnione i udokumentowane koszty:
  - 1) związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, za którą PZU ponosi odpowiedzialność, łącznie z kosztami rozbiórki, demontażu i wywozu części niezdatnych do użytku (odpadów), jak również koszty ich składowania lub utylizacji; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 10% wartości szkody, jednak nie więcej niż 1.000.000 PLN w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia i nie więcej niż do wysokości sumy ubezpieczenia; koszty te nie obejmują kosztów poniesionych

- na usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów;
- 2) odtworzenia dokumentacji produkcyjnej lub zakładowej (aktów, planów, dokumentów, danych) uszkodzonej, zniszczonej lub utraconej; ochrona obejmuje wyłącznie koszty robocizny poniesione na takie odtworzenie dokumentacji, z włączeniem przeprowadzenia niezbędnych badań i analiz oraz koszty odtworzenia nośników, na których dokumentacja była zawarta; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 5% wartości szkody, jednak nie więcej niż 50.000 PLN w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia i nie więcej niż do wysokości sumy ubezpieczenia;
  - 3) związane z naprawą zniszczonych lub uszkodzonych, w wyniku kradzieży z włamaniem albo rabunku, zabezpieczeń lokalu łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien, drzwi i instalacji systemów alarmowych – do kwoty 1.000 PLN stanowiącej limit odpowiedzialności PZU na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia; na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej limit odpowiedzialności PZU, o którym mowa wyżej, może zostać podwyższony o kwotę ustaloną w umowie ubezpieczenia.
  5. W przypadku, gdy koszty, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, PZU pokrywa poniesione przez ubezpieczonego koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU pokrywa 50% poniesionych kosztów.
  6. Na wniosek ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres pokrywanych przez PZU kosztów określony w ust. 1–5, może zostać rozszerzony o koszty określone w następujących klauzulach dodatkowych, określonych w Załączniku nr 1 do OWU:
    - 1) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie;
    - 2) kosztów odtworzenia dokumentacji;
    - 3) kosztów poszukiwania przyczyn szkody;
    - 4) stałych kosztów działalności gospodarczej;
    - 5) dodatkowych kosztów działalności gospodarczej.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 6

1. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
    - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
    - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
    - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
    - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
    - e) w spółkach partnerskich – partnerów, członków zarządu lub prokurentów,
    - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
    - g) w spółdzielniach, wspólnotach mieszkaniowych, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;
  - 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony będący osobą fizyczną, w tym także osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
  - 3) będące następstwem:
    - a) działań wojennych, wojny domowej, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, powstania zbrojnego, rewolucji, sabotażu, lokautu,
    - b) działania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego,
    - c) decyzji administracyjnej powodującej konfiskatę, rekwizycję, nationalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego mienia w wyniku decyzji władz RP,

- d) zanieczyszczenia lub skażenia środowiska naturalnego (gleby, powietrza, wody), z zastrzeżeniem § 4 ust. 1 pkt 2,
- e) aktów terroryzmu, strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych;
- 4) spowodowane eksplozją wywołaną przez ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych, technologicznych, doświadczalnych lub rozbiórkowych oraz w silnikach spalinyowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
- 5) elektryczne, spowodowane działaniem prądu elektrycznego, chyba że w ich następstwie powstał pożar;
- 6) w mieniu, które jest nieużytkowane przez okres dłuższy niż 60 dni lub jeżeli działalność w miejscu ubezpieczenia została zawieszona na okres dłuższy niż 60 dni i wpisana do właściwego rejestru, chyba że fakt nieużytkowania mienia lub zawieszenia działalności został zgłoszony do PZU i ubezpieczający lub ubezpieczony w uzgodnieniu z PZU wprowadził dodatkowe środki zabezpieczenia mienia;
- 7) spowodowane osuwaniem ziemi lub zapadaniem ziemi, gdy są to szkody:
- w rozumieniu ustawy Prawo geologiczne i górnicze lub powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
  - polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu upraw, drzew, krzewów, roślin lub zwierząt, chyba że stanowią one środki obrótowe i szkoda w nich została spowodowana przez zdarzenia losowe określone w § 2 pkt 78 lub w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
  - powstałe wskutek gradu, naporu śniegu lub lodu, deszczu:
    - spowodowane niekonserwowaniem lub nienależytym konserwowaniem dachu, ścian, okien lub innych elementów budynku, budowli lub lokalu, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego,
    - spowodowane niezamknięciem lub niezabezpieczeniem otworów dachowych, okiennych, drzwiowych lub innych elementów budynku, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego;
- 10) w mieniu przechowywanym, magazynowanym lub znajdującym się w trakcie sprzedaży na wolnym powietrzu, jeżeli jest to sprzeczne z przepisami prawa, zaleceniami producenta lub właściwością ubezpieczonego mienia, chyba że przechowywanie, magazynowanie lub sprzedaż na wolnym powietrzu, dokonywane niezgodnie z przepisami prawa, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, nie miało wpływu na powstanie lub zwiększenie szkody;
- 11) powstałe podczas prowadzenia prób ciśnieniowych instalacji tryskaczowej, jak również wyrządzone przez wodę z nieoczyszczonych rynien dachowych, rur spustowych lub z niewłaściwie zabezpieczonym odpływem;
- 12) powstałe wskutek działania wód podziemnych, chyba że jest ono skutkiem powodzi i zakres ubezpieczenia obejmuje powódź;
- 13) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności przewodów, zbiorników, urządzeń wodociągowych, instalacji centralnego ogrzewania lub instalacji wodno-kanalizacyjnych, pocienia się rur, tworzenia się grzyba;
- 14) powstałe wskutek zalania mienia od podłoża w pomieszczeniach składowych usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli mienie to składowane było niżej niż 10 cm nad podłogą;
- 15) powstałe w środkach obrotowych z przekroczonym terminem ważności, wycofanych z obrotu lub też z innych przyczyn nieposiadających wartości handlowej;
- 16) polegające na utracie, zniszczeniu albo uszkodzeniu mienia pochodzącego z kradzieży lub nabytego w wyniku przestępstwa;
- 17) niezabezpieczenia – z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczającego, ubezpieczonego, osoby pozostającej z ubezpieczonym będącą osobą fizyczną we wspólnym gospodarstwie domowym – ubezpieczonego mienia w sposób określony w Załączniku nr 3 do OWU, jeżeli obowiązek takiego zabezpieczenia należał do tych osób, chyba że nie miało to wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego i chyba, że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
- 18) w budynkach, budowlach i lokalach wraz z mieniem znajdującym się w nich, będące następstwem prowadzenia w tych obiektach drobnych prac remontowo-budowlanych, z zastrzeżeniem § 4 ust. 6 pkt 8;
- 19) powstałe wskutek zanieczyszczenia lub wchłonięcia przez ubezpieczone mienie rozpylonej lub rozlanej substancji przez osobę trzecią, powodującej zniszczenie, uszkodzenie lub utratę właściwości ubezpieczonego mienia powodującą niemożność korzystania zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 20) w urządzeniach i instalacjach do konwersji energii promieniowania słonecznego na ciepło lub energię elektryczną to jest: w kolektorach słonecznych (solarach), panelach fotowoltaicznych, farmach fotowoltaicznych, także w przypadku, gdy stanowią integralną część budynków lub budowli, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 2 pkt 78 lub w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
- 21) spowodowane przez wirusy komputerowe;
- 22) powstałe na skutek działań hakerów lub innych osób trzecich, polegające na nieautoryzowanym dostępie lub ingerencji w dane elektroniczne.
2. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1, PZU nie odpowiada również za szkody powstałe:
- w sprzęcie elektronicznym stacjonarnym, przenośnym, ich oprzyrządowaniu, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 2 pkt 78, kradzieży z włamaniem, rabunku lub w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
  - w mieniu, którego uszkodzenie nastąpiło bezpośrednio w toku jego produkcji, przetwarzania, naprawy, remontu lub testowania lub wykonywania na nim usługi, chyba że szkoda została spowodowana przez zdarzenie losowe określone w § 2 pkt 78;
  - w glebie, naturalnych wodach powierzchniowych lub podziemnych, mieniu znajdującym się poza morską linią brzegową, w tym również w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi;
  - w drogach, chodnikach, liniach kolejowych, tamach, zbiornikach wodnych, kanałach, studniach, urządzeniach wiertniczych, odwiertach, rurociągach, kablach, tunelach, mostach, dokach, basenach portowych, molach, falochronach, nabrzeżach, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 2 pkt 78 lub w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
  - w maszynach, urządzeniach i aparatach technicznych, w wyniku awarii elektrycznych lub mechanicznych, z zastrzeżeniem § 4 ust. 6 pkt 1;
  - w wyniku kradzieży niebędącej kradzieżą z włamaniem lub rabunkiem;
  - w wyniku stłuczenia szyb lub innych przedmiotów szklanych, w tym też wykonanych z innych materiałów zastępujących szkło, to jest z poliwęglanu lub akrylu, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 2 pkt 78 lub w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
  - podczas transportu, z wyłączeniem transportu w miejscu ubezpieczenia i z wyłączeniem transportu wartości pieniężnych, jeżeli został objęty ochroną ubezpieczeniową;
  - powstałe w wartościach pieniężnych wskutek wypadku drogowego środka transportu, którym były one przewożone, należących do ubezpieczonego lub przez niego wynajętego, jeżeli wypadek ten został spowodowany złym stanem technicznym tego środka transportu lub w przypadku, gdy kierowca był w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że zły stan techniczny środka transportu lub stan nietrzeźwości kierowcy albo stan po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych nie miały wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego;
  - wskutek utraty mienia pochodzącego z kradzieży, jeżeli w dniu utraty mienia nie upłynął wymagany przepisami prawa okres do nabycia własności tego mienia przez ubezpieczonego na zasadzie dobrej wiarą.
3. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1 i 2, PZU nie ponosi odpowiedzialności również za szkody spowodowane przez:

- 1) usiłowanie lub dokonanie oszustwa;
  - 2) sprzeniewierzenie, wyłudzenie, wymuszenie, szantaż, wprowadzenie w błąd, pozostawienie w błędzie, poświadczenie nieprawdy, fałszerstwo, podstęp, niedobory ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji, niedobory lub braki spowodowane błędami księgowymi;
  - 3) następujące przyczyny:
    - a) zużycie, korozję, erozję, pleśnienie, utlenianie, zagryzbienie, gnicie, stopniowe pucie się, powolne odkształcanie lub deformację, działanie owadów, robaków, bakterii lub wirusów, stopniowe pogarszanie się jakości, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie losowe określone w § 2 pkt 78 wówczas PZU SA ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia,
    - b) fermentację, odparowanie, utratę wagi, zmianę smaku, zapachu, koloru, faktury lub wykończenia, działanie światła, normalne ogrzewanie lub wysuszenie,
    - c) zmianę temperatury lub wilgotności, brak lub nieodpowiednie działanie klimatyzacji, systemów grzewczych lub chłodzących,
    - d) zawalenie się budynków, budowli lub ich elementów: fundamentów, ścian, podłóg, sufitów lub ich zapadnięcia, wyniesienie, pęknięcie, skurczenie się, chyba że szkoda została spowodowana przyczyną niewyłączoną w OWU;
  - 4) wady projektowe, materiałowe, konstrukcyjne, złe wykonanie lub błędy w produkcji, wady ukryte – w zakresie szkód wyrządzonych w dniu dotkniętym tymi wadami, złym wykonaniem lub błędami;
  - 5) przerwy lub ograniczenia w dostawie mediów – w zakresie szkód wyrządzonych tą przerwą lub ograniczeniem w urządzeniach lub maszynach wykorzystujących te media;
  - 6) osiadanie lub pęknięcie, osunięcie się gruntu, osuwanie ziemi, zapadanie ziemi – spowodowane działaniem człowieka lub wodą podziemną;
  - 7) wyciek stopionego materiału, chyba że w następstwie tego wycieku wystąpił pożar lub eksplozja;
  - 8) modyfikacje genetyczne.
- 4.** Ponadto niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1–3, PZU nie ponosi odpowiedzialności również za koszty:
- 1) normalnego utrzymania, produkcji, konserwacji remontu;
  - 2) wynikające z umieszczania na wyrobach fałszywych informacji, fałszywego etykietowania lub reklamowania, użytkowania nielicencjonowanego oprogramowania, skasowania informacji, wyzbycia się nośników danych lub wynikające z utraty danych na skutek działania wirusów komputerowych lub pola magnetycznego;
  - 3) wymiany lub naprawy wadliwych materiałów, wadliwego wykonania, wadliwego projektu, planu, naprawy wady ukrytej lub naturalnej.
- 5.** Ponadto niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1–4, o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych określonych w Załączniku nr 2 do OWU lub zawartych w postanowieniach dodatkowych do umowy ubezpieczenia, PZU nie odpowiada za szkody powstałe wskutek ognia, eksplozji, dymu i sadzy, osmalenia, które wystąpiły w związku z prowadzeniem działalności lub posiadaniem mienia, wymienionymi poniżej:
- 1) działalność związana z produkcją lub przerobem peletu, brykietu;
  - 2) działalność związana z sortowaniem, przerobem, demontażem, składowaniem odpadów, odzyskiwaniem surowców, skupem, sprzedażą odpadów, recyklingiem;
  - 3) działalność związana z produkcją, transportem, przerobem, sprzedażą, dystrybucją, składowaniem lub używaniem zniczy, świec lub lampionów, w których wykorzystywana jest parafina lub jej pochodne, z wyłączeniem handlu detalicznego;
  - 4) fermy drobiu i kurniki, wraz z mieniem znajdującym się w nich;
  - 5) budynki, budowle, w których składowana jest stoma lub siano, wraz z mieniem znajdującym się w nich;
  - 6) obiekty budowlane wraz z mieniem znajdującym się w nich, kryte gontem drewnianym lub strzechą wykonaną z trzciny lub słomy.
- 6.** Ponadto niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1–5, o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych określonych w Załączniku nr 1 do OWU lub zawartych w postanowieniach dodatkowych do umowy ubezpieczenia, PZU nie odpowiada za szkody powstałe wskutek wiatru, gradu, naporu śniegu lub lodu w następującym mieniu:
- 1) w budowlach będących: namiotami, budynkami z pokryciem namiotowym, brezentowym lub powłoką pneumatyczną, w szklarniach, inspektach, tunelach foliowych – wraz ze znajdującym się w nich mieniem;
  - 2) w pojazdach mechanicznych stanowiących środki obrotowe lub mienie osób trzecich, stojących na wolnym powietrzu.
- 7.** O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 1 lub w Załączniku nr 2 do OWU, PZU nie odpowiada za szkody objęte zakresem tych klauzul i nie pokrywa kosztów, o których mowa w tych klauzulach.

SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

§ 7

- 1.** W zależności od kategorii mienia, mienie może być ubezpieczone na sumy stałe albo na pierwsze ryzyko, przy czym:
- 1) na sumy stałe mogą być ubezpieczone:
    - a) środki trwałe stanowiące następujące kategorie mienia:
      - a) budynki, budowle, lokale, obiekty małej architektury, maszyny, urządzenia i wyposażenie,
      - b) środki obrotowe,
      - c) mienie osób trzecich,
      - d) niskocenne składniki majątku,
      - e) nakłady adaptacyjne,
      - f) wartości pieniężne;
    - 2) na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone:
      - a) następujące kategorie mienia: maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe – wyłącznie w odniesieniu do ryzyka kradzieży z włamaniami i rabunku, mienie osób trzecich, niskocenne składniki majątku, mienie osobiste pracowników, nakłady adaptacyjne i wartości pieniężne,
      - b) podwyższone koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu ponad limit określony w § 5 ust. 4 pkt 3.
  2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający według wybranego sposobu:
    - 1) odrębnie dla poszczególnych pojedynczych składników mienia lub kategorii mienia;
    - 2) dla środków trwałych określonych w ust. 1 pkt 1 lit. a, odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia, przy czym może być ustalona jedna suma ubezpieczenia:
      - a) dla budynków i lokali,
      - b) dla budowli i obiektów małej architektury,
      - c) dla budynków, budowli, lokali i obiektów małej architektury.
  3. Suma ubezpieczenia dla mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, powinna odpowiadać wartości mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia i może być określona według wartości odworzenio-wej, rzeczywistej albo zgodnie z ewidencją księgową według wartości księgowej brutto.
  4. Jeżeli w ubezpieczeniu na sumy stałe przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego mienia w dniu zawarcia umowy (nieodbezpieczenie), zakres ubezpieczenia jest ograniczony stosownie do postanowień § 19 ust. 11–13.
  5. Jeżeli do wniosku o ubezpieczenie ubezpieczający nie dołączył zestawienia ubezpieczonego mienia przyjmuje się, że ubezpieczeniem jest objęte całe mienie danej kategorii wskazanej w umowie ubezpieczenia znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
  6. Sumę ubezpieczenia stanowi dla:
    - 1) środków obrotowych – najwyższa (maksymalna) wartość przewidziana w okresie ubezpieczenia odpowiadająca kosztom ich wytworzenia lub nabycia, nie większym jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu;
    - 2) mienia osób trzecich – najwyższa (maksymalna) wartość rzeczywista tego mienia, przewidziana w okresie ubezpieczenia, powiększona o przewidywaną wartość nakładów poniesionych w związku z realizacją usługi przez ubezpieczonego; w przypadku sprzedaży komisowej pomniejszona o prowizję komisową;
    - 3) niskocennych składników majątku – cena nabycia identycznego lub najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia;
    - 4) nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadająca poniesionym wydatkom na dostosowanie budynku lub lokalu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej;
    - 5) wartości pieniężnych – najwyższa wartość tej kategorii mienia przewidywana w okresie ubezpieczenia, która ustalana jest następująco:

- a) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – według ich wartości nominalnej,
  - b) dla czeków, weksli i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – według osiągalnej ceny wykupu,
  - c) dla złota, srebra, platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów ze wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamieni szlachetnych i pereł – według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia.
7. Sposób ustalania sumy ubezpieczenia mienia, o którym mowa w ust. 6 pkt 2–5, ma zastosowanie jedynie do ubezpieczenia na sumy stałe.
  8. Przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, suma ubezpieczenia ustalana jest oddzielnie dla każdej kategorii tego mienia, przy czym brana jest pod uwagę przewidywana możliwość maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia. Sumę ubezpieczenia dla mienia osobistego pracowników stanowi iloczyn liczby zatrudnionych pracowników i zadeklarowanej wartości mienia przypadającej na jednego pracownika.
  9. W odniesieniu do klauzul dodatkowych wymienionych w Załączniku nr 1 do OWU ustala się limity odpowiedzialności PZU w umowie ubezpieczenia, które:
    - 1) deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
    - 2) nie mogą być wyższe niż suma ubezpieczenia mienia, do którego mają zastosowanie, określona w umowie ubezpieczenia;
    - 3) są limitami odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zasły w okresie ubezpieczenia.
  10. W odniesieniu do klauzul dodatkowych wymienionych w Załączniku nr 2 do OWU odpowiedzialność PZU ograniczona jest do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia określonej zgodnie z ust. 6 pkt 2–5 dla ubezpieczonego mienia z zachowaniem zasad określonych w ust. 4.
  11. W przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko suma ubezpieczenia oraz ustalone w umowie ubezpieczenia odrębne limity odpowiedzialności PZU, w tym także dla klauzul dodatkowych, ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań. Ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość sumy ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności PZU optacją składkę uzupełniającą. Zasada ta nie ma zastosowania do ubezpieczenia na sumy stałe.
  12. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności PZU, o którym mowa w ust. 11, podwyższona suma ubezpieczenia lub podwyższony limit odpowiedzialności PZU, stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej, o ile nie umówiono się inaczej.
- 4) rodzaj prowadzonej działalności;
  - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
  - 6) sumę ubezpieczenia;
  - 7) okres ubezpieczenia;
  - 8) opis posiadanych zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych;
  - 9) ilość i wielkość szkód ze zdarzeń zaistniałych w okresie ostatnich trzech lat;
  - 10) inne informacje niezbędne do oceny ryzyka ubezpieczeniowego,
- z tym że, jeżeli ubezpieczone mienie znajduje się w różnych miejscach ubezpieczenia to należy oddzielnie dla każdego miejsca ubezpieczenia określić ubezpieczone mienie wraz z sumami ubezpieczenia.
5. Jeżeli wniosek nie zawiera wymaganych danych ubezpieczający zobowiązany jest na wezwanie PZU odpowiednio go uzupełnić.
  6. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od oględzin miejsca i przedmiotu ubezpieczenia oraz zapoznania się z dokumentacją niezbędną dla dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
  7. Na podstawie indywidualnej oceny ryzyka PZU może ustalić w umowie ubezpieczenia odrębny limit odpowiedzialności oraz franszję redukującą dla ubezpieczonego mienia lub szkód powstałych wskutek określonych wypadków ubezpieczeniowych.
  8. Zawarcie umowy na odległość następuje z chwilą potwierdzenia przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego oraz po uprzednim zapoznaniu się z Regulaminem oraz OWU oraz ich zaakceptowaniu przez ubezpieczającego.
  9. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza dokumentem ubezpieczenia.
  10. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym.
  11. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU, PZU może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.
  12. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego), ubezpieczony może żądać, by PZU udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
  13. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięcie okoliczności uważa się za nieistotne.
  14. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 13, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
  15. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 13 i 14 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
  16. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 13–15 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 13–15 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
  17. Do umowy direct oraz umowy na odległość nie stosuje się postanowień, o których mowa w ust. 13–16.
  18. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU według taryfy obowiązującej w dniu przygotowania przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej działalności, przedmiotu ubezpieczenia, wysokości sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności PZU, zakresu ubezpieczenia oraz indywidualnej oceny ryzyka.
  19. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje przy zawarciu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny tryb i terminy zapłaty składki. Dopuszcza się możliwość zapłaty składki ubezpieczeniowej za roczny okres ubezpieczenia w ratach.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 8

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy albo przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), na okres roczny albo okres krótszy niż rok (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego. Wniosek zawiera informacje niezbędne do dokonania indywidualnej oceny ryzyka i określenia należnej składki ubezpieczeniowej oraz stanowi integralną część umowy ubezpieczenia. PZU może żądać udokumentowania danych zawartych we wniosku.
3. Warunkiem zawarcia umowy direct jest:
  - 1) uprzednie zapoznanie się z Regulaminem i OWU oraz ich zaakceptowanie przez ubezpieczającego;
  - 2) uprzednie potwierdzenie przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego;
  - 3) zapłata składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.
 Zawarcie umowy direct następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.
4. Wniosek zawiera:
  - 1) imię, nazwisko lub pełną nazwę i adres zamieszkania lub siedzibę ubezpieczającego i ubezpieczonego;
  - 2) REGON ubezpieczającego i ubezpieczonego, a w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą REGON i PESEL;
  - 3) miejsce ubezpieczenia, z podaniem dokładnego adresu;

Terminy płatności rat oraz ich wysokość określa się w umowie ubezpieczenia.

20. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU w formie bezgotówkowej. W przypadku umowy direct zapłata składki następuje w formie bezgotówkowej, a szczegółowe zasady opłacania składki określa Regulamin.
21. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie bezgotówkowej za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku PZU pełną, wymagalną kwotą składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej, określoną w umowie ubezpieczenia.
22. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
23. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową jaka należałaby się PZU gdyby podano dane prawdziwe a składką ubezpieczeniową przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki ubezpieczeniowej staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania. Postanowienia, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość).
24. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
25. Jeżeli suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności PZU oraz franszyzy redukcyjne wyrażone są w umowie ubezpieczenia w walucie obcej, równowartość tych kwot w złotych ustala się przy zastosowaniu ostatniego opublikowanego na dzień poprzedzający przygotowanie przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, kursu średniego NBP, określonego w tej ofercie.

§ 9

1. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, ubezpieczający może w porozumieniu z PZU podwyższyć sumę ubezpieczenia za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, PZU odpowiada w granicach podwyższonej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po dniu złożenia przez PZU oświadczenia o wyrażeniu zgody na podwyższenie sumy ubezpieczenia.
3. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego.
4. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki ubezpieczeniowej począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU zawiadomił ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 10

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 5, przeniesienie praw wymaga zgody PZU.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Postanowieniami ust. 1–3 nie stosuje się przy przeniesieniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego.
5. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia na rzecz banku tytułem zabezpieczenia roszczeń banku wobec ubezpieczonego (przewłaszczenie na zabezpieczenie) przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia nie wymaga zgody PZU.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 11

1. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy, jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający na dzień, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, albo na dzień przypadający po tym dniu, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.
3. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający przed dniem, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty. Jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona do trzydziestego dnia od dnia początku okresu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z tym dniem.
4. W umowie direct oraz w umowie na odległość odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.

§ 12

1. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
  - 2) z chwilą unicestwienia przedmiotu ubezpieczenia, co oznacza całkowite zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia w takim stopniu, że nie jest możliwa jego naprawa albo odbudowa;
  - 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania bądź odszkodowań;
  - 4) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, chyba że wraz z przeniesieniem własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 10 ust. 1–4, z zastrzeżeniem §10 ust. 5;
  - 5) z dniem doręczenia oświadczenia PZU o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
  - 6) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
  - 7) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 22 i § 13 ust. 3;
  - 8) z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego w przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 3;
  - 9) z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, któremu ubezpieczony wynajął mienie stanowiące przedmiot ubezpieczenia;
  - 10) z dniem odstąpienia przez ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 2 i 3.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy

ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia PZU nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem powziął wiedzę o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), w której ubezpieczający jest konsumentem, termin, w ciągu którego może on odstąpić od umowy ubezpieczenia, składając pisemne oświadczenie w tym zakresie, wynosi 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

OBYWIAŹKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO

§ 13

1. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) prowadzić ewidencję ubezpieczonego mienia wraz z jego opisem i wskazaniem wartości, według której mienie to zostało ubezpieczone, w sposób umożliwiający w przypadku szkody ustalenie wartości przedmiotu ubezpieczenia, przy czym w razie ubezpieczenia środków trwałych według wartości księgowej brutto, ewidencję może stanowić ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi;
- 2) zabezpieczyć ewidencję, o której mowa w pkt 1, przed kradzieżą, zniszczeniem i zaginięciem;
- 3) umożliwić PZU dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.

2. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest także:

- 1) eksploatować ubezpieczone mienie zgodnie z zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy tego mienia, przestrzegać obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów prawa budowlanego w zakresie eksploatacji, wykonywania przeglądów i konserwacji budynków i budowli wraz z instalacjami, przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej, ochrony osób i mienia, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywać dozór techniczny nad tymi urządzeniami;
- 2) przestrzegać ustalonych w umowie ubezpieczenia wymogów w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia, o których mowa w Załączniku nr 3 do OWU oraz ustalonych w umowie ubezpieczenia wymogów dotyczących zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych;
- 3) przeprowadzać konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę lub inne płyny (wodaociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej);
- 4) wykonywać niezwłocznie remonty i naprawy niezbędne dla prawidłowego działania instalacji, o których mowa w pkt 3;
- 5) stosować środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody lub innych cieczy;
- 6) zamknąć, opróżnić z wody lub innych cieczy i utrzymywać opróżnione instalacje i urządzenia wodne oraz centralnego ogrzewania w obiektach nieużytych i niedozorowanych lub czasowo nieczynnych;
- 7) przeprowadzać konserwację i okresowe remonty ubezpieczonego mienia;
- 8) przechowywać ubezpieczone mienie w sposób zgodny z zaleceniami producenta i wymogami technicznymi;
- 9) przestrzegać obowiązujące przepisy prawa dotyczące warunków transportu wartości pieniężnych w przypadku objęcia ochroną ubezpieczeniową transportu wartości pieniężnych;
- 10) przestrzegać obowiązujące przepisy prawa dotyczące wymagań przeglądów środka transportu, którym dokonywany jest

transport wartości pieniężnych;

- 11) w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej zgłosić ten fakt do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego.
3. Nieprzestrzeganie przez ubezpieczonego obowiązków, o których mowa w ust. 2, stanowi ważny powód wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w rozumieniu art. 812 § 5 kodeksu cywilnego.
  4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 2, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 14

1. Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od jego zajścia.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obciąża także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.
4. Skutki braku zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli PZU w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 15

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać straż pożarną, o ile zachodzi taka potrzeba;
  - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU pomocy, w szczególności dostarczyć informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.
2. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. PZU zobowiązany jest zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na zasadach określonych w § 5.
4. Każdorazowa wypłata kosztów wynikłych z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia o wypłaconą kwotę.

§ 16

W przypadku powstania szkody w ubezpieczonym mieniu ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany ponadto jest:

- 1) niezwłocznie zawiadomić jednostkę policji o każdym wypadku pożaru w ubezpieczonym mieniu, a także o każdej szkodzie powstałej wskutek przestępstwa;
- 2) pozostawić uszkodzone mienie bez dokonywania w nim zmian do czasu przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela PZU, chyba że dokonanie zmian jest uzasadnione koniecznością zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody lub PZU nie przeprowadził oględzin w terminie uzgodnionym z ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
- 3) udzielić przedstawicielowi PZU pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji dotyczących okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru;
- 4) sporządzić na własny koszt i przedstawić PZU w uzgodnionym terminie i formie rachunek szkody, to jest: zestawienie dotyczące przedmiotu, rozmiaru, przyczyn, wysokości szkody, wraz z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody.

OBYWIAŹKI PZU

§ 17

PZU jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego

- zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
- 2) jeżeli w terminach określonych w § 22 ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
- osoby zgłaszającej roszczenie oraz
  - ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
- o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowania nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
- osoby występującej z roszczeniem oraz
  - ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
- wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
- 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 18

1. Wysokość szkody ustalana jest na podstawie cen z dnia powstania szkody:
- dla budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury, maszyn, urządzeń i wyposażenia, przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej – według wartości odtworzeniowej;
  - dla budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury, maszyn, urządzeń i wyposażenia, przy ubezpieczeniu w wartości księgowej brutto – według wartości księgowej brutto;
  - dla mienia, o którym mowa w pkt 1, przy ubezpieczeniu w wartości rzeczywistej – według wartości rzeczywistej;
  - dla niskocennych składników majątku – według wartości odtworzeniowej;
  - dla środków obrotowych – według kosztów ich zakupu albo kosztów wytworzenia zgodnie z kalkulacją tych kosztów;
  - dla mienia osób trzecich – według wartości rzeczywistej albo według kosztów naprawy uszkodzonego mienia według cen zakupu

albo kalkulacji kosztów, powiększonego o udowodnioną wartość nakładów poniesionych przez ubezpieczonego, a w przypadku sprzedaży komisowej – bez prowizji komisowej;

- dla mienia najmowanego – na zasadach określonych w pkt 1 lub 2, w zależności od tego, według jakiej wartości została ustalona suma ubezpieczenia;
  - dla wartości pieniężnych:
    - krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – według wartości nominalnej; wartość waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody,
    - dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – w cenie sprzedaży z dnia powstania szkody,
    - złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł, bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – według kosztów ich zakupu albo wytworzenia, udokumentowanych kalkulacją tych kosztów;
  - dla mienia osobistego pracowników – według cen jego zakupu albo według kosztorysu naprawy uszkodzonego mienia;
  - dla nakładów adaptacyjnych – według kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu przed szkodą (według cen zakupu) albo zgodnie z kosztorysem;
  - dla zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu, o których mowa w § 5 ust. 4 pkt 3 – według kosztów naprawy.
2. Przy ustalaniu wysokości szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu uwzględnia się niezbędne koszty transportu, demontażu i montażu, cło i inne tego typu koszty, według cen ich poniesienia.
3. Przy ustalaniu wysokości szkody:
- koszty odbudowy, remontu, naprawy, wymiany, zakupu oraz koszty wymienione w ust. 2 dokumentuje się fakturą wraz z kosztorysem lub kalkulacją;
  - koszty wytworzenia dokumentuje się kalkulacją kosztów wytworzenia.
4. Przedłożone faktury, rachunki, kalkulacje, kosztorysy, dotyczące naprawy lub wymiany ubezpieczonego mienia, PZU weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym wynikającym z:
- ustalenia co do przyczyny i zakresu szkody;
  - wysokości poniesionych i udokumentowanych przez ubezpieczonego kosztów:
    - robót i użytych materiałów, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia ubezpieczonego budynku, budowli lub lokalu,
    - dotyczących nabycia maszyn, urządzeń i wyposażenia, takich samych co zniszczone lub uszkodzone, a w przypadku wycofania już ich z produkcji – o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych;
  - zasad kalkulacji cenowej lub kosztorysowej stosowanych w danej branży.
5. Równowartość w złotych sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności PZU lub franszysy wyrażonych w walutach obcych, ustala się według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 19

- Wysokość odszkodowania ustala się w granicach sumy ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności PZU ustalonych dla danego mienia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody ustalonej zgodnie z zasadami określonymi w § 18, z zastrzeżeniem ust. 2–15.
- Wysokość odszkodowania:
  - nie obejmuje marży naliczonej przez ubezpieczonego oraz wartości ubytków w granicach obowiązujących norm;
  - zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży;
  - zwiększa się o udokumentowane przez ubezpieczonego koszty określone w § 5 i § 15 ust. 3.
- Odszkodowanie nie uwzględnia:
  - wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub pamiątkowej;
  - zwiększonych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
  - kosztów modernizacji lub ulepszeń przedmiotu szkody;
  - kosztów konserwacji przedmiotu szkody;
  - kosztów poniesionych na usunięcie niezyszczonej gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów.

4. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej albo w wartości księgowej brutto, podstawą ustalania wysokości odszkodowania dla mienia ubezpieczonego w wartości odtworzeniowej jest wartość odtworzeniowa, dla mienia ubezpieczonego w wartości księgowej brutto jest wartość księgowa brutto, pod warunkiem przystąpienia nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody – do odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia i udokumentowanego faktu rozpoczęcia ponoszenia przez ubezpieczonego kosztów z tego tytułu albo pod warunkiem zakupu nowego mienia nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Jeżeli ubezpieczony odstąpi od odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia, albo zrezygnuje z zakupu nowego mienia, w terminie, o którym mowa w ust. 4 – o czym ma obowiązek powiadomić PZU, to podstawą ustalania wysokości odszkodowania będzie wartość rzeczywista dla mienia ubezpieczonego w wartości odtworzeniowej, natomiast dla mienia ubezpieczonego w wartości księgowej brutto, podstawą ustalania wysokości odszkodowania będzie:
  - 1) wartość rzeczywista, jeśli nie jest ona wyższa na dzień powstania szkody od wartości księgowej brutto tego mienia;
  - 2) wartość księgowa brutto, jeśli jest ona niższa na dzień powstania szkody od wartości rzeczywistej tego mienia.
6. Jeśli ubezpieczony przedmiot po uszkodzeniu nie jest ani naprawiany ani wymieniany, albo jeśli części zapasowe produkowane seryjnie nie są już dostępne (przedmioty przestarzałe), odszkodowanie zostanie określone z uwzględnieniem faktycznego zakresu szkody w kwocie uwzględniającej stopień zużycia technicznego na dzień powstania szkody.
7. Jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie jest wykonywane:
  - 1) we własnym zakresie przez ubezpieczonego, PZU zwraca udokumentowane koszty materiałów niezbędnych do wykonania odbudowy, remontu, naprawy albo ponownego wytworzenia, niezbędne koszty robocizny oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych; PZU zwraca te koszty do wysokości średnich kosztów, jakie byłyby poniesione w przypadku gdyby czynności dokonywane były przez firmę zewnętrzną działającą na danym terenie obejmującym miejsce szkody lub, gdy nie ma takich firm na danym terenie, przez inne firmy zewnętrzne specjalizujące się w danej branży działające poza tym terenem – maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia; PZU weryfikuje przedstawione koszty do średnich cen rynkowych występujących na danym terenie lub odpowiednio do średnich cen firm specjalizujących się w danej branży;
  - 2) przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów naprawienia szkody ustalonych przez PZU na podstawie cen funkcjonujących na danym rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, PZU ustali odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych, chyba że zatrudnienie danej firmy zewnętrznej było warunkiem koniecznym w celu zachowania (remont, naprawa) lub nabycia (odbudowa, wymiana) przez ubezpieczonego uprawnień z gwarancji lub rekojmi dotyczącej tego mienia.
8. Wysokość odszkodowania za mienie osobiste pracowników ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody do wysokości nieprzekraczającej kwoty zadeklarowanej wartości mienia na jednego pracownika w umowie ubezpieczenia.
9. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się rachunek szkody, o którym mowa w § 16 pkt 4, oraz okoliczności powstania szkody i stan faktyczny.
10. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa przyjętą w umowie ubezpieczenia wartość odtworzeniową lub księgową brutto lub rzeczywistą lub wytworzenia ubezpieczonego mienia (nadubezpieczenie), PZU odpowiada odpowiednio tylko do powyższych wartości przedmiotu szkody.
11. Jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu zawarcia umowy (nieodubezpieczenie), odszkodowanie wypłaca się w takim stosunku (proporcji) do wysokości powstałej szkody, w jakim przyjęta suma ubezpieczenia pozostaje do faktycznej wartości ubezpieczonego mienia, jednak w wysokości nie wyższej niż przyjęta suma ubezpieczenia.
12. W celu ustalenia czy występuje nieodubezpieczenie, poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana z uwzględnieniem zasad, o których mowa w § 7 ust. 2 i 3, oddzielnie dla poszczególnych pojedynczych składników mienia, o których mowa w § 7 ust. 2. W przypadku braku możliwości ustalenia sum

ubezpieczenia dla poszczególnych pojedynczych składników mienia w ramach danej kategorii mienia, sumy ubezpieczenia odnoszą się do kategorii mienia.

13. Obniżenie wysokości odszkodowania, o którym mowa w ust. 11, nie ma zastosowania:
  - 1) w ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko;
  - 2) jeżeli rozmiar szkody nie przekracza 10 000 PLN;
  - 3) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 120% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.
14. W przypadku zadeklarowania przez ubezpieczającego franszyzy redukcyjnej, kwotę odszkodowania ustaloną zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami niniejszego paragrafu, pomniejsza się o kwotę tej franszyzy. W przypadku, gdy w ubezpieczeniu ma zastosowanie więcej niż jedna franszyza redukcyjna, przy ustalaniu kwoty odszkodowania uwzględnia się tylko najwyższą franszyzę redukcyjną.
15. Jeżeli w umowie ubezpieczenia ustalono franszyzę redukcyjną, ma ona również zastosowanie do klauzuli dodatkowych, o które rozszerzony został zakres ubezpieczenia, chyba że dla danej klauzuli ustalono odrębną franszyzę redukcyjną. W takim przypadku dla szkód objętych zakresem tej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną ustaloną w tej klauzuli.

PLATNICZY PODATKU VAT

§ 20

Jeżeli ubezpieczony jest uprawniony do odliczenia podatku od towarów i usług VAT, naliczanego przy nabyciu mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia, to wartości będące podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia, wysokości szkody, wysokości odszkodowania dla tego mienia, nie uwzględniają tego podatku.

POSTĘPOWANIE W RAZIE POWOŁANIA RZECZoznAWCÓW

§ 21

1. Ubezpieczony lub PZU mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny lub wysokości szkody.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców ubezpieczony i PZU mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wyda opinię.
3. Każdy z podmiotów, o których mowa w ust. 1, ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołał. Koszty rzeczoznawcy opiniującego, o którym mowa w ust. 2, ponoszą ubezpieczony oraz PZU po połowie, jeśli strony nie umówiły się inaczej.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 22

1. PZU wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli po wypłacie odszkodowania ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest zwrócić niezwłocznie PZU odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz PZU podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.
4. PZU wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

PRZEJŚCIE ROSZCZEŃ NA PZU

§ 23

1. Z dniem wypłaty przez PZU odszkodowania roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej

za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.

2. Nie przechodzą na PZU roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU rzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, PZU może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie przez PZU odszkodowania, wówczas PZU przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 24

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka w dwóch lub więcej ubezpieczeniach na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

§ 25

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 26

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
  - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Piłsudskiego 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);

- 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
  - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
  4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
    - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
    - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
    - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
  5. Odpowiedź PZU na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
  6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
    - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
    - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
  7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
  8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
  9. PZU przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
  10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
  11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
  12. W przypadku umowy direct, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU to: reklamacje@pzu.pl.
  13. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
  14. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
  15. Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OWU – KLAUZULE DODATKOWE DO UBEZPIECZENIA MIENIA

KLAUZULA PRZEPIĘĆ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do elektrycznych oraz elektronicznych maszyn, urządzeń i instalacji oraz niskociennych składników majątku rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody powstałe wskutek przepięcia w rozumieniu postanowień § 2 pkt 44 OWU oraz koszty, o których mowa w § 5 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 OWU;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności PZU ustalonego w umowie ubezpieczenia;
- 3) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
  - a) w licznikach, miernikach,
  - b) w bezpiecznikach, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach,
  - c) powstałe w czasie naprawy lub podczas prób dokonywanych na maszynach lub urządzeniach, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami lub przeglądami);
- 4) ubezpieczający jest zobowiązany przeprowadzać okresowe badania eksploatacyjne (ogłędziny i przeglądy) ubezpieczonych maszyn lub urządzeń, w tym instalacji, elektrycznych oraz elektronicznych, a także zainstalowanych w nich zabezpieczeń przeciwprzepięciowych, stosownie do obowiązujących przepisów prawa lub zaleceń producentów;
- 5) w razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w pkt 4, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

KLAUZULA ROZMROŻENIA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia (środków obrotowych lub mienia osób trzecich) przechowywanego w urządzeniach chłodniczych, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody powstałe wskutek rozmrożenia towarów w rozumieniu postanowień § 2 pkt 47 OWU;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU, który nie może być wyższy od sumy ubezpieczenia ustalonej odpowiednio dla środków obrotowych lub mienia osób trzecich;
- 3) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe wskutek:
  - a) przechowywania towarów niezgodnie z zaleceniami producenta,
  - b) mechanicznego uszkodzenia opakowań towarów.

KLAUZULA DEWASTACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody powstałe wskutek dewastacji w rozumieniu postanowień § 2 pkt 7 OWU oraz koszty, o których mowa w § 5 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 OWU, w odniesieniu do mienia wymienionego w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a–h, pkt 2 i pkt 3 OWU, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3, oraz w odniesieniu do zwrotu kosztów wymienionych w § 5 ust. 4 pkt 3, w wysokości przekraczającej kwotę 1.000 PLN;
- 2) mienie wymienione w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. e–h, pkt 2 i pkt 3 OWU objęte jest ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli, jeżeli znajduje się wewnątrz budynku, budowli lub lokalu;
- 3) na podstawie niniejszej klauzuli ochroną ubezpieczeniową objęte są także urządzenia znajdujące się na zewnątrz budynków lub budowli, które są trwale przymocowane do budynku lub budowli: anteny, oświetlenie, markizy, szyldy, zadaszenia, urządzenia stanowiące sprzęt do instalacji, klimatyzatory;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;

- 5) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
  - a) polegające na uszkodzeniu ubezpieczonego mienia w wyniku graffiti w rozumieniu postanowień § 2 pkt 15 OWU,
  - b) w obiektach budowlanych opuszczonych lub niewykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres dłuższy niż 60 dni,
  - c) polegające na stłuczeniu przedmiotów stanowiących wyposażenie lub urządzenie budynków, budowli lub lokali, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, wykorzystywanych zgodnie z ich przeznaczeniem.

KLAUZULA GRAFFITI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w ubezpieczonym mieniu stanowiącym obiekty budowlane lub lokale, powstałe wskutek graffiti w rozumieniu postanowień § 2 pkt 15 OWU;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
  - a) w obiektach budowlanych opuszczonych lub niewykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres dłuższy niż 60 dni,
  - b) w obiektach budowlanych przeznaczonych do rozbiórki;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA AKTÓW TERRORYZMU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody będące następstwem aktów terroryzmu w rozumieniu postanowień § 2 pkt 1 OWU oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tym ryzykiem;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody spowodowane wskutek decyzji administracyjnej powodującej konfiskatę, rewizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie zniszczenie ubezpieczonego mienia w wyniku decyzji władz RP;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU.

KLAUZULA DODATKOWYCH KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU zobowiązuje się do zwrotu dodatkowych kosztów, o których mowa w pkt 3, powstałych w związku z zakończeniem lub przerwą w prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej, poniesionych przez ubezpieczonego w celu kontynuowania działalności gospodarczej, będących następstwem szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU przyjął odpowiedzialność na podstawie § 4 ust. 1 i 7 OWU, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) PZU zwraca niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty poniesione przez ubezpieczonego w celu kontynuowania działalności gospodarczej w okresie od powstania szkody w ubezpieczonym mieniu do czasu przywrócenia technicznej gotowości przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej w poprzednim zakresie i miejscu, z zastrzeżeniem, że PZU pokrywa określone w pkt 3 dodatkowe koszty, które zostały poniesione w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia powstania szkody (tzw. ubezpieczony okres ponoszenia kosztów);
- 3) dodatkowymi kosztami, których ponoszenie jest konieczne w związku z zakończeniem lub przerwą w prowadzonej działalności gospodarczej, są:
  - a) koszty przeniesienia ubezpieczonego mienia do innej lokalizacji,
  - b) koszty użytkowania obcych pomieszczeń (lokali), budynków lub działek,

- c) koszty użytkowania zastępczych maszyn lub urządzeń,
  - d) dodatkowe koszty pracy związane z przywróceniem działalności gospodarczej: godziny nadliczbowe, dodatki za pracę w nocy, niedziele i święta, koszty zatrudnienia dodatkowych pracowników,
  - e) koszty poinformowania klientów o lokalizacji nowego lub zastępczego lokalu w sposób zwyczajowo przyjęty;
- 4) dodatkowe koszty, o których mowa w pkt 3, powinny być uduku-mentowane fakturami, kalkulacjami, umowami lub w inny sposób przewidziany przepisami prawa podatkowego;
  - 5) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia;
  - 6) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
  - 7) ubezpieczony zobowiązuje się do prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o rachunkowości i przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie tej ustawy oraz zobowiązuje się przechowywać i chronić dokumentację finansową w taki sposób, aby nie mogła ona ulec zniszczeniu lub zagubieniu;
  - 8) PZU nie ponosi odpowiedzialności za dodatkowe koszty, o których mowa w pkt 3, spowodowane lub zwiększone:
    - a) decyzją właściwych władz lub organów administracji publicznej, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez ubezpieczonego,
    - b) brakiem wystarczających środków finansowych ubezpieczonego niezbędnych do odbudowy lub odtworzenia zniszczonego mienia w jak najszybszym trybie, także w przypadku, gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia w ramach umowy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk,
    - c) innowacjami lub ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia,
    - d) nieuzasadnioną zwłoką w odbudowie lub odtwarzaniu mienia, kosztami reklamy.

KLAUZULA STAŁYCH KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU zobowiązuje się zwrócić stałe koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej określone w pkt 2, których poniesienie przez ubezpieczonego było konieczne, powstałe w okresie przerwy obejmującej całą działalność gospodarczą prowadzoną przez ubezpieczonego, zwaną dalej „całkowitą przerwą”, będącą następstwem:
  - a) wystąpienia szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU przyjął odpowiedzialność na podstawie § 4 ust. 1 i 7 OWU,
  - b) nieszczęśliwego wypadku osoby posiadającej uprawnienia lub kwalifikacje do wykonywania określonych czynności zawodowych, której nieobecność powoduje całkowitą przerwę w prowadzonej działalności gospodarczej, potwierdzonego zaświadczeniem lekarskim;
- 2) stałymi kosztami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej, o których mowa w pkt 1, są:
  - a) koszty wynagrodzeń pracowników,
  - b) obciążenia wynagrodzeń pracowników, o których mowa w lit. a, w tym składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
  - c) odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
  - d) koszty korzystania z dotychczas użytkowanych (bezpośrednio przed wystąpieniem całkowitej przerwy) maszyn i urządzeń, budynków, działek, służących do prowadzenia działalności gospodarczej,
  - e) stałe opłaty wynikające z zawartych umów o dostawę: energii elektrycznej, centralnego ogrzewania, gazu, wody oraz koszty abonamentów usług telekomunikacyjnych,
  - f) koszty korzystania z dotychczas użytkowanych (bezpośrednio przed wystąpieniem całkowitej przerwy) maszyn i urządzeń,
  - g) inne niż określone w lit. a-f koszty, ponoszone na podstawie umów cywilnoprawnych, określone w umowie ubezpieczenia, na włączenie których PZU wyraził zgodę;
- 3) w ramach niniejszej klauzuli PZU nie pokrywa kosztów:
  - a) przeznaczonych na zakup surowców, materiałów pomocniczych,
  - b) przeznaczonych na zapłatę kar pieniężnych, grzywn lub odszkodowań;
- 4) w przypadku całkowitej przerwy spowodowanej wystąpieniem szkody, o której mowa w pkt 1 lit. a, PZU zwraca stałe koszty, o których mowa w pkt 2, przypadające za okres całkowitej przerwy, liczone nie wcześniej niż od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego do dnia wznowienia działalności gospodarczej, jednakże nie krótszy niż 6 kolejnych dni i nie dłuższy niż 2 miesiące, z zastrzeżeniem pkt 5;
- 5) za dzień wznowienia działalności gospodarczej przyjmuje się dzień, w którym podjęto działalność w zakresie, w jakim prowadzona była przed wystąpieniem całkowitej przerwy;
- 6) w przypadku całkowitej przerwy spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, PZU zwraca stałe koszty, o których mowa w pkt 2, przypadające za okres całkowitej przerwy, liczone od pierwszego dnia niezdolności do pracy potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim do dnia wznowienia działalności gospodarczej, jednakże nie krótszy niż 31 dni i nie dłuższy niż 3 miesiące, z zastrzeżeniem pkt 7;
- 7) za dzień wznowienia działalności gospodarczej przyjmuje się następnego dzień po ostatnim dniu niezdolności do pracy;
- 8) jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, i orzeczeniem przez lekarza orzecznika ZUS jej trwałej niezdolności do pracy działalność gospodarcza nie będzie dalej prowadzona przez ubezpieczonego, PZU pokrywa stałe koszty, o których mowa w pkt 2, w okresie wypowiedzenia umów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jednakże za okres nie dłuższy niż określony w pkt 6, liczone od pierwszego dnia niezdolności do pracy wskutek nieszczęśliwego wypadku;
- 9) PZU nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty, o których mowa w pkt 2, ponoszone przez ubezpieczonego za okres całkowitej przerwy spowodowanej:
  - a) wystąpieniem szkody w ubezpieczonym mieniu przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej z tytułu niniejszej klauzuli,
  - b) decyzją właściwych władz lub organów administracji publicznej, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez ubezpieczonego,
  - c) brakiem wystarczających środków finansowych ubezpieczonego niezbędnych do odbudowy lub odtworzenia zniszczonego mienia w jak najszybszym trybie, także w przypadku gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia w ramach umowy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk,
  - d) innowacjami lub ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia,
  - e) nieuzasadnioną zwłoką w odbudowie lub odtwarzaniu mienia,
  - f) szkodami w środkach obrotowych: surowcach, materiałach w przerobie, półfabrykatkach, wyrobach gotowych, materiałach pomocniczych, opakowaniach, mieniu osób trzecich oraz w wartościach pieniężnych,
  - g) nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, powstałym na skutek:
    - stanu nietrzeźwości albo stanu po użyciu alkoholu, lub użycia środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajęcie nieszczęśliwego wypadku,
    - samookaleczenia lub próby samobójczej albo samobójstwa,
    - uprawiania sportów motorowych lub motorowodnych, lotniczych (szybownictwa, baloniarstwa, spadochroniarstwa, lotniarstwa, paralotniarstwa, motolotniarstwa, pilotowania samolotów silnikowych), alpinizmu, speleologii, wspinaczki skalnej, trekkingu, raftingu i jego odmian, nurkowania przy użyciu specjalistycznego sprzętu, żeglarsstwa morskiego, kitesurfingu, jazdy na nartach lub snowboardzie poza oznakowanymi trasami zjazdowymi, skoków bungee oraz uczestniczenia w wyprawach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi,
    - poddania się zabiegom o charakterze medycznym, jeżeli przeprowadzenie ich nie było związane z leczeniem następstw nieszczęśliwego wypadku i nie zostało zlecone przez lekarza,
    - prowadzenia pojazdów bez uprawnień wymaganych prawem, chyba że nie miało to wpływu na zajęcie nieszczęśliwego wypadku,
    - popełnienia przestępstwa lub usłowania jego popełnienia,
    - choroby zdiagnozowanej przed dniem rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, o której osoba wskazana w pkt 1 lit. b

- posiadała wiedzę na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia i która przyczyniła się do zajścia nieszczęśliwego wypadku;
- 10) ponadto PZU nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty ponoszone przez ubezpieczonego w czasie całkowitej przerwy spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, powstałym przed dniem rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej z tytułu niniejszej klauzuli;
  - 11) PZU nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty ponoszone przez ubezpieczonego prowadzącego kancelarię prawną;
  - 12) przez kancelarię prawną, o której mowa w pkt 11., należy rozumieć:
    - a) kancelarię notarialną lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem notariuszy na zasadach określonych w ustawie Prawo o notariacie,
    - b) kancelarię radcy prawnego lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem radcy prawnego na zasadach określonych w ustawie o radcach prawnych,
    - c) kancelarię adwokacką lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem adwokata na zasadach określonych w ustawie Prawo o adwokaturze;
  - 13) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
  - 14) wysokość zwracanych kosztów stałych określa się na podstawie udokumentowanych kosztów powstałych w okresie trwania całkowitej przerwy;
  - 15) w przypadku wystąpienia całkowitej przerwy ubezpieczony zobowiązany jest:
    - a) nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od chwili wystąpienia całkowitej przerwy powiadomić o niej PZU,
    - b) powiadomić PZU o zakończeniu całkowitej przerwy, nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od ostatniego dnia faktycznego zakończenia całkowitej przerwy,
    - c) udostępnić PZU dokumenty potwierdzające koszty stałe oraz inne dokumenty dotyczące okoliczności powstania całkowitej przerwy, a także udzielić niezbędnych wyjaśnień i pomocy w tym zakresie,
    - d) prowadzić dokumentację finansową zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz przechowywać i chronić ją w taki sposób, aby nie mogła ona ulec zniszczeniu lub zgubieniu,
    - e) umożliwić przedstawicielowi PZU dokonanie lustracji miejsca ubezpieczenia w celu ustalenia stanu faktycznego;
  - 16) przez nieszczęśliwy wypadek, o którym mowa w pkt 1 lit. b, należy rozumieć nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego osoba wymieniona w pkt 1 lit. b niezależnie od swej woli doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła.

KLAUZULA DROBNYCH PRAC REMONTOWO-BUDOWLANYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w związku z prowadzeniem przez ubezpieczającego lub na jego zlecenie w miejscu ubezpieczenia drobnych prac ziemnych i remontowo-budowlanych pod warunkiem, że prace te:
  - a) prowadzone są w obiektach oddanych do użytkowania i nie wymagają pozwolenia na budowę,
  - b) realizacja ich nie wiąże się z naruszeniem konstrukcji nośnej budynku lub budowli lub konstrukcji dachu;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianej niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe wskutek:
  - a) niewłaściwego zabezpieczenia mienia sąsiadującego przed skutkami prowadzonych prac remontowo-budowlanych,
  - b) przeprowadzenia prac niezgodnie z zasadami sztuki budowlanej, zastosowania wadliwych materiałów lub niewłaściwej technologii wykonawstwa,
  - c) awarii urządzeń lub instalacji spowodowanych wadliwym montażem,
  - d) dokonania rozruchu niezgodnie z instrukcją producenta lub dostawcy,
  - e) katastrofy budowlanej, przez którą należy rozumieć zawałenie się obiektu budowlanego, polegające na samoistnym, niezamierzonym i gwałtownym zniszczeniu całości obiektu budowlanego lub jego części, niezależnie od przyczyny pierwotnej;
- 3) PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z prowadzeniem drobnych prac remontowo-budowlanych:

- a) w mieniu będącym przedmiotem drobnych prac remontowo-budowlanych – do limitu odpowiedzialności PZU ustalonego w umowie ubezpieczenia; limit ten powinien uwzględniać wartość mienia będącego przedmiotem drobnych prac oraz koszt ich wykonania,
- b) w pozostałym mieniu stanowiącym przedmiot ubezpieczenia – do sumy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.

KLAUZULA KOSZTÓW ODTWORZENIA DOKUMENTACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU (ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia), uzasadnione i udokumentowane koszty odtworzenia dokumentacji, niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej, uszkodzonej, zniszczonej lub utraconej wskutek wystąpienia szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU przyjął odpowiedzialność w ubezpieczeniu mienia od wszystkich ryzyk;
- 2) do dokumentacji, o której mowa w pkt 1, zalicza się:
  - a) dokumenty urzędowe związane z prowadzoną działalnością lub posiadanym mieniem: zezwolenie na prowadzenie działalności, licencje, certyfikaty, koncesje, wypisy z ksiąg wieczystych, umowy cywilnoprawne,
  - b) księgi rachunkowe, faktury,
  - c) dokumentację techniczną budynków i linii produkcyjnych;
- 3) dokumenty zawarte na elektronicznych nośnikach informacji mogą być ubezpieczone pod warunkiem wykonywania przez ubezpieczonego przynajmniej raz w tygodniu kopii zapasowych, które powinny być przechowywane w zamkniętym pojemniku typu szafa ogniotrwała lub sejf w innej strefie pożarowej;
- 4) PZU pokrywa wyłącznie poniesione i udokumentowane koszty robocizny na odtworzenie dokumentacji, a w przypadku dokumentów zawartych na elektronicznych nośnikach informacji – koszty wprowadzenia danych z kopii zapasowych lub koszty ręcznego wprowadzenia danych z dokumentów źródłowych;
- 5) PZU na podstawie niniejszej klauzuli nie ponosi odpowiedzialności za:
  - a) dokumenty, których odtworzenie nie jest konieczne do prowadzenia dalszej działalności gospodarczej; notatki, protokoły, projekty umów, oferty, pisma wewnętrzne, pisma informacyjne do klientów, materiały reklamowe i wycinki prasowe,
  - b) dokumenty uszkodzone w takim stopniu, że możliwe jest ich odczytanie lub w stopniu nie powodującym ich unieważnienia,
  - c) koszty zmian merytorycznych w dokumentach dokonanych po wystąpieniu szkody;
- 6) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności PZU ustalonego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW UPRAŹNIENIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU (ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia), uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie poniesione przez ubezpieczonego w związku ze szkodą, za którą PZU ponosi odpowiedzialność w ramach umowy ubezpieczenia;
- 2) za koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, o których mowa w pkt 1, uznaje się koszty rozbiórki, demontażu i wywozu części niezdatnych do użytku (odpadów), jak również koszty ich składowania lub utylizacji;
- 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie są objęte koszty poniesione na usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów.

KLAUZULA MIEJSCA UBEZPIECZENIA (LOKALIZACJI)

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach na terenie RP, których użytkowanie ubezpieczony rozpocznie w okresie ubezpieczenia, przy czym ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia przyjęcia danej lokalizacji przez

ubezpieczonego do użytku na podstawie tytułu prawnego, pod warunkiem, że:

- a) adresy tych lokalizacji wraz z wartością znajdującego się w nich mienia zostaną podane do wiadomości PZU w terminie 30 dni od dnia przyjęcia ich do użytku przez ubezpieczonego,
  - b) lokalizacje spełniają wymagania określone w Załączniku nr 3 w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych oraz wymagania w zakresie ochrony przeciwpożarowej przewidziane w przepisach prawa;
- 2) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie jest objęte mienie w transporcie, na wystawach, pokazach i targach oraz mienie stanowiące przedmiot prac remontowo-budowlanych;
  - 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 20% łącznej sumy ubezpieczenia dla wszystkich kategorii mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 mln PLN;
  - 4) składka ubezpieczeniowa za objęcie ochroną ubezpieczeniową mienia znajdującego się w każdej nowej lokalizacji będzie naliczana za okres świadczonej ochrony ubezpieczeniowej, na podstawie taryfy mającej zastosowanie do umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA NOWYCH INWESTYCJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) nowe inwestycje, za które uważa się środki trwałe stanowiące budynki, budowle, lokale, maszyny, urządzenia i wyposażenie, obiekty małej architektury oraz sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny, zostają automatycznie objęte ochroną ubezpieczeniową z chwilą ich wpisu do rejestru środków trwałych lub udokumentowanego zakupu;
- 2) nowe inwestycje, o których mowa w pkt 1, objęte są ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem poinformowania PZU w terminie do dwudziestego dnia każdego miesiąca kalendarzowego o inwestycjach zrealizowanych i zarejestrowanych w miesiącu poprzedzającym;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 20% łącznej sumy ubezpieczenia dla wszystkich kategorii mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 mln PLN;
- 4) składka ubezpieczeniowa za objęcie ochroną ubezpieczeniową każdej nowej inwestycji zgłaszanej do ubezpieczenia będzie naliczana za okres świadczonej ochrony ubezpieczeniowej, na podstawie taryfy mającej zastosowanie do umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA KATASTROFY BUDOWLANEJ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek katastrofy budowlanej;
- 2) przez użyte w niniejszej klauzuli określenie katastrofa budowlana należy rozumieć zawalenie się obiektu budowlanego, polegające na samostojnym, niezamierzonym i gwałtownym zniszczeniu całości obiektu budowlanego lub jego części, niezależnie od przyczyny pierwotnej;
- 3) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianej niniejszą klauzulą wyłączone są szkody w obiektach budowlanych:
  - a) których wiek przekracza 50 lat,
  - b) odnośnie których organ nadzoru budowlanego nie dokonał odbioru końcowego robót,
  - c) tymczasowych lub dopuszczonych tymczasowo do użytkowania, d) użytkowanych niezgodnie z przeznaczeniem,
  - e) powstałe wskutek przeprowadzenia drobnych prac remontowo-budowlanych, przez które należy rozumieć prace prowadzone w obiektach oddanych do użytkowania i nie wymagające pozwolenia na budowę, oraz których realizacja nie wiąże się z naruszeniem konstrukcji nośnej budynku, budowli lub konstrukcji dachu;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 5) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA ŚRODKÓW OBROTOWYCH LUB MIENIA OSÓB TRZECICH NA SUMY ZMIENNE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU przyjmuje do ubezpieczenia środki obrotowe i mienie osób trzecich w systemie ubezpieczenia na sumy zmienne;
- 2) na sumy zmienne mogą być ubezpieczone środki obrotowe lub mienie osób trzecich, o ile:
  - a) wartością tych kategorii mienia w okresie ubezpieczenia podlega zmianom,
  - b) średnia miesięczna wartość przynajmniej jednej z wymienionych w pkt 1 kategorii mienia ustalona według stanów zapasów (remanentów) na ostatni dzień każdego miesiąca w roku poprzedzającym zawarcie umowy ubezpieczenia wynosi co najmniej 300.000 PLN;
- 3) suma ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia osób trzecich ubezpieczonego na sumy zmienne powinna odpowiadać przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej dziennej ich wartości w miejscu ubezpieczenia; jeżeli ubezpieczone mienie osób trzecich lub środki obrotowe znajdują się w różnych placówkach ubezpieczonego, suma ubezpieczenia powinna odpowiadać łącznej wartości znajdujących się w nich mienia osób trzecich lub środków obrotowych;
- 4) z zastrzeżeniem pkt 6, za ubezpieczenie środków obrotowych na sumy zmienne oblicza się i pobiera składkę ubezpieczeniową według następujących zasad:
  - a) na początku okresu ubezpieczenia ubezpieczający opłaca składkę zaliczkową depozytową w wysokości 50 % składki obliczonej od sumy ubezpieczenia określonej w pkt 3; składka depozytowa stanowi minimalną bezwrotną składkę za ubezpieczenie,
  - b) składka ostateczna za cały okres ubezpieczenia zostaje rozliczona po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia na podstawie średniej wartości środków obrotowych w okresie ubezpieczenia; w tym celu ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia podać PZU stany zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy; za stan zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy przyjmuje się wartość księgową (koszty nabycia lub wytworzenia) ubezpieczonego mienia z ostatniego dnia danego miesiąca,
  - c) składkę ostateczną za ubezpieczenie stanowi iloczyn średniej arytmetycznej wartości stanów zapasów (remanentów) oraz stawki taryfowej,
  - d) PZU rozlicza składkę w ciągu 14 dni licząc od dnia otrzymania przez PZU danych, o których mowa w lit. b,
  - e) jeżeli składka ostateczna przekracza składkę zaliczkową depozytową ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia powstałej różnicy w terminie 14 dni od dnia otrzymania od PZU rozliczenia;
- 5) w przypadku ubezpieczenia mienia osób trzecich na sumy zmienne, składkę oblicza się i pobiera według zasad określonych w pkt 4; za stan zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy przyjmuje się średnią arytmetyczną wartość ubezpieczonego mienia osób trzecich z danego miesiąca;
- 6) jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony nie przekaze do PZU w wymaganym terminie danych do rozliczenia składki, o których mowa w pkt 4 lit. b lub w pkt 5, wówczas ubezpieczający zobowiązany jest do zapłaty składki uzupełniającej stanowiącej różnicę pomiędzy składką obliczoną od 100% sumy ubezpieczenia odpowiednio środków obrotowych lub mienia osób trzecich zadeklarowanej przez ubezpieczającego przy zawarciu umowy ubezpieczenia a składką zaliczkową depozytową, o której mowa w pkt 4 lit. a; obliczenie przez PZU składki uzupełniającej nastąpi z zastosowaniem stawki, według której była obliczona składka zaliczkowa depozytowa; ubezpieczający zobowiązany jest do zapłaty składki uzupełniającej w terminie 14 dni od dnia otrzymania od PZU rozliczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW POSZUKIWANIA PRZYCZYNY SZKODY

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU, uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez ubezpieczonego w związku z wystąpieniem szkody, dotyczące poszukiwania przyczyn szkody;
- 2) za koszty poszukiwania przyczyn szkody, o których mowa w pkt 1, uznaje się koszty wykonania czynności niezbędnych dla ustalenia elementów, których uszkodzenie lub wada była bezpośrednią przyczyną powstania szkody, za którą PZU ponosi odpowiedzialność;
- 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie są objęte koszty naprawy pieców, bojlerów, podgrzewaczy

- i innych urządzeń połączonych z systemem rur instalacji wodno-kanalizacyjnej;
- 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA STRAJKÓW, ROZRUCHÓW, ZAMIESZEK WEWNĘTRZNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w następstwie strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 2) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA WIATRU, GRADU ORAZ NAPORU ŚNIEGU LUB LODU W UBEZPIECZENIU BUDOWLI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do budowli będących: namiotami, budynkami z pokryciem namiotowym, brezentowym lub powłoką pneumatyczną, szklarniami, inspektami, tunelami foliowymi wraz ze znajdującym się w nich mieniem rozszerza się zakres ubezpieczenia o ryzyka wiatru, gradu oraz naporu śniegu lub lodu;

- 2) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA WIATRU, GRADU ORAZ NAPORU ŚNIEGU LUB LODU W UBEZPIECZENIU POJAZDÓW MECHANICZNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do pojazdów mechanicznych stanowiących środki obrotowe lub mienie osób trzecich, stojących na wolnym powietrzu rozszerza się zakres ubezpieczenia o ryzyka wiatru, gradu oraz naporu śniegu lub lodu;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU, przy czym w ramach tego limitu ustala się podlimit dla każdego pojazdu;
- 3) odszkodowanie za pojazdy uszkodzone w wyniku gradu, wiatru, naporu śniegu lub lodu ogranicza się wyłącznie do kosztów naprawy metodą SMART, chyba że rozmiar uszkodzeń uniemożliwia ustalenie kosztów naprawy metodą SMART, wówczas kosztorys sporządzony zostanie w oparciu o system Audatex, Eurotax lub DAT; odszkodowanie nie obejmuje utraty wartości handlowej pojazdu;
- 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną dla każdej szkody i dla każdego pojazdu nią objętego w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO OWU – KLAUZULE SPECJALNE ZE WZGLĘDU NA RODZAJ PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI LUB POSIADANE MIENIE

KLAUZULA PRODUKCJI PELETU, BRYKIETU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do działalności związanej z produkcją lub przerobem peletu, brykietu, rozszerza się zakres ubezpieczenia o ryzyko ognia, eksplozji, dymu i sadzy, osmalenia;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia;
- 3) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZANEJ Z PRZEROBEM LUB SKŁADOWANIEM ODPADÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do działalności związanej z sortowaniem, przerobem, demontażem, składowaniem odpadów, odzyskiwaniem surowców skupem, sprzedażą odpadów, recyklingiem, rozszerza się zakres ubezpieczenia o ryzyko ognia, eksplozji, dymu i sadzy, osmalenia;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia;
- 3) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA PRODUKCJI ZNICZY

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do działalności związanej z produkcją, transportem, przerobem, sprzedażą, dystrybucją, składowaniem lub używaniem zniczy, świec lub lampionów, w których wykorzystywana jest parafina lub jej pochodne, nie stanowiącej handlu detalicznego, rozszerza się zakres ubezpieczenia o ryzyko ognia, eksplozji, dymu i sadzy, osmalenia;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia;
- 3) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA FERM DROBIU I KURNIKÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do ferm drobiu i kurników wraz z mieniem znajdującym się w nich rozszerza się zakres ubezpieczenia o ryzyko ognia, eksplozji, dymu i sadzy, osmalenia;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia mienia, stanowiącego przedmiot ubezpieczenia;
- 3) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA BUDYNKÓW I BUDOWLI, W KTÓRYCH JEST SKŁADOWANA SŁOMA LUB SIANO

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do budynków i budowli, w których składowana jest słoma lub siano oraz mienia znajdującego się w nich, z wyłączeniem słomy, siana i wyrobów ze słomy, rozszerza się zakres ubezpieczenia o ryzyko ognia, eksplozji, dymu i sadzy, osmalenia;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia budynku oraz mienia znajdującego się w nim, stanowiących przedmiot ubezpieczenia;
- 3) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH KRYTYCH GONTEM DREWNIANYM LUB STRZECHĄ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do budynków, budowli i obiektów małej architektury, krytych gontem drewnianym lub strzechą wykonaną z trzciny lub słomy oraz mienia znajdującego się w nich, rozszerza się zakres ubezpieczenia o ryzyko ognia, eksplozji, dymu i sadzy, osmalenia;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia mienia znajdującego się w nim, stanowiącego przedmiot ubezpieczenia;
- 3) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK NR 3 DO OWU – WYMOGI W ZAKRESIE ZABEZPIECZEŃ PRZECIWKRADZIEŻOWYCH UBEZPIECZONEGO MIENIA ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU DLA WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH

KONSTRUKCJA BUDYNKÓW I LOKALI ORAZ ZABEZPIECZENIE OKIEN, DRZWI I INNYCH OTWORÓW

§ 1

1. Ubezpieczone mienie – z zastrzeżeniem § 2 i § 3 – powinno znajdować się w budynkach wykonanych z materiałów i w technologiach właściwych dla przeznaczenia użytkowego danego budynku – zgodnie z przepisami prawa budowlanego. Elementy konstrukcyjne budynków i wyodrębnionych w nich lokali, to jest: ściany, okna, drzwi, podłogi, stropy, dachy, powinny być w należyłym stanie technicznym, o konstrukcji niemożliwej do zdemontowania bez użycia siły lub narzędzi oraz bez równoczesnego jej uszkodzenia lub zniszczenia przy użyciu narzędzi. Obiekty budowlane wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za należycie zabezpieczone.
2. Ponadto powinny być spełnione następujące warunki:
  - 1) budynek lub lokal, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, nie może posiadać niezabezpieczonych otworów to jest: wszelkie otwory w drzwiach, ścianach, stropach, podłogach, dachach są zamykane i zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydotarcie przedmiotów do wnętrza bez użycia siły lub narzędzi; drzwi, okna oraz zabezpieczenia innych otworów budynku lub lokalu muszą być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi:
    - a) drzwi są zamykane na dwa zamki wielozastawkowe lub jeżeli ze względów konstrukcyjnych stosowanie zamków nie jest możliwe – co najmniej na dwie różne kłódki wielozastawkowe zamieszczone na oddzielnych skoblach albo na jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości siły lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot,
    - b) w drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło musi być unieruchomione u góry i u dołu przy pomocy blokad zainstalowanych od wewnątrz lokalu,
    - c) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które mogą na otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie,
    - d) oszklenia okien, drzwi i innych otworów lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, do których jest dostęp z ulic, bram, dachów, przybudówek, balkonów lub tarasów, są w należyłym stanie technicznym i tak osadzone w ramach, aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez uprzedniego jej rozbicia oraz są zabezpieczone kratami, antywłamaniowymi roletami lub żaluzjami, mającymi świadectwo kwalifikacyjne upoważnionego podmiotu albo okiennicami; kraty, rolety, żaluzje lub okiennice są takiej konstrukcji oraz tak założone i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia przy pomocy narzędzi; ruchome przeciwlamaniamiw osłony mechaniczne są zamknięte co najmniej na jedną kłódkę wielozastawkową lub inne atestowane zabezpieczenie uniemożliwiające otwarcie bez użycia siły lub narzędzi;
  - 2) jeżeli drzwi zewnętrzne do budynku lub jego wydzielonej części, w której znajduje się ubezpieczone mienie, nie są zabezpieczone zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 1 lit. a, wówczas wymagania dotyczące drzwi zewnętrznych odnoszą się do drzwi wewnętrznych prowadzących do poszczególnych lokali, z zastrzeżeniami wymienionymi w pkt 3 i 4;
  - 3) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii, centrum handlowym lub handlowo-rozrywkowym, dla którego ustanowiono stały dozór, dopuszcza się:
    - a) zamknięcie drzwi prowadzących do poszczególnych lokali na jeden zamek wielozastawkowy lub
    - b) zabezpieczenie wejścia do lokalu antywłamaniową roletą zamykaną na jeden zamek wielozastawkowy w przypadku, gdy lokal nie posiada drzwi;
  - 4) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w budynku lub lokalu, w którym ustanowiono stały dozór, albo w budynku lub lokalu wyposażonym w przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, dopuszcza się zamknięcie drzwi do budynku lub lokalu:

- a) na jeden zamek otwierany za pomocą złożonego kodu dostępu innego niż klucz (to jest: na kartę magnetyczną, kod cyfrowy, czytnik biologiczny np. linii papilarnych, tęczówki),
  - b) za pomocą rolet lub bram sterowanych elektronicznie lub bram garażowych zamykanych na jeden zamek wielozastawkowy z minimum dwoma bocznymi blokadami.
3. Przez zamek wielozastawkowy należy rozumieć zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka. Ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu.
  4. Postanowienia ust. 2 pkt 1 lit. d dotyczące mechanicznego zabezpieczenia oszkleń nie mają zastosowania jeśli:
    - 1) ustanowiono stały dozór danego budynku lub lokalu, wewnętrzny lub zewnętrzny lub
    - 2) budynek lub lokal wyposażono w przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe:
      - a) o działaniu miejscowym ze stałym adresatem (odbiorcą) alarmu, którym może być ubezpieczony albo osoba wyznaczona przez ubezpieczonego jako odpowiedzialna za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych lub
      - b) włączone do systemu monitorowania alarmów policji lub koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (ochrona zewnętrzna) z obowiązkiem interwencji lub
    - 3) oszklenia w budynku lub lokalu wykonane są ze szkła warstwowego o zwiększonej odporności na rozbicie – co najmniej klasy P2, stwierdzonej stosownym atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot.

§ 2

1. Tymczasowe obiekty budowlane, to jest: kioski, budki straganowe, barakowozy i przyczepy gastronomiczne, powinny być zabezpieczone co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 2. Ruchome elementy konstrukcyjne tych obiektów, z wyjątkiem drzwi i okien, których sposób zabezpieczenia określa § 1 ust. 2, powinny być zamykane na zamki lub kłódki wielozastawkowe w ilości przewidzianej konstrukcyjnie dla ich należytego zabezpieczenia.
2. Maksymalny limit odpowiedzialności PZU dla mienia przechowywanego w sposób określony w ust. 1 wynosi 20.000 PLN.
3. Mienie o wartości powyżej 20.000 PLN może być przechowywane w tymczasowych obiektach budowlanych, o których mowa w ust. 1, jeżeli znajdują się one na terenie oświetlonym w porze nocnej i dozorowanym przez pracownika ochrony co najmniej poza godzinami prowadzenia działalności gospodarczej. Postanowienia w części dotyczącej dozoru nie mają zastosowania, jeśli tymczasowy obiekt budowlany wyposażono w przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, o których mowa w § 1 ust. 4 pkt 2 lit. a lub b.

ZABEZPIECZENIE POJAZDÓW MECHANICZNYCH STANOWIĄCYCH ŚRODKI OBROTOWE LUB MIENIE OSÓB TRZECICH, ZNAJDUJĄCYCH SIĘ POZA BUDYNKIEM LUB LOKALEM

§ 3

1. Pojazdy mechaniczne stanowiące środki obrotowe lub mienie osób trzecich mogą być przechowywane poza budynkiem lub lokalem, jeżeli teren ten jest ogrodzony stałym parkanem, jest zamykany i oświetlony w porze nocnej oraz objęty stałym dozorem albo jest parkingiem strzeżonym.
2. W pojazdach, o których mowa w ust. 1, nie mogą być pozostawiane kluczyki przy stacyjkach zapłonowych, a dodatkowe posiadane systemy zabezpieczające powinny być uruchomione, w dodatku w pojazdach krytych wszystkie drzwi powinny być zamykane na zamek fabryczny.

ZABEZPIECZENIE KLUCZY

§ 4

Klucze do lokali z ubezpieczonym mieniem oraz do pojazdów mechanicznych oraz bram wyjazdowych, a także do urządzeń zabezpieczających wartości pieniężne powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych.

W razie zgubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) ubezpieczony, po otrzymaniu o tym wiadomości, zobowiązany jest bezwzględnie zmienić zamki.

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 5

1. Ubezpieczający i ubezpieczony, będący przedsiębiorcami, zobowiązani są do przechowywania i transportu wartości pieniężnych zgodnie z wymaganiami i procedurami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, z zastrzeżeniem pozostałych postanowień § 5–§ 7.
2. Wartości pieniężne powinny być:
  - 1) przechowywane w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 1 i 2, a w przypadku gdy wartość ich przekracza kwotę 70.000 PLN, powinny być przechowywane w lokalu zabezpieczonym ponadto w sposób wskazany w § 1 ust. 4 pkt 2 i spełniającym wymagania określone w rozporządzeniu wymienionym w ust. 1 oraz

- 2) zamknięte w urządzeniach lub pojemnikach bezpiecznych do przechowywania wartości pieniężnych, o udokumentowanych klasach odporności na włamanie wymienionych w ust. 4 w Tabeli nr 1.
3. Dla wartości pieniężnych przechowywanych:
  - 1) w urządzeniach bez udokumentowanej klasy odporności na włamanie, zamykanych na co najmniej jeden zamek kluczowy lub szyfrowy ustala się następujące maksymalne limity odpowiedzialności PZU:
    - a) w kasach stalowych i kasach fiskalnych – w wysokości 10.000 PLN, jednakże nie więcej niż 2.500 PLN w jednej kasie albo kasie fiskalnej,
    - b) w szafie stalowej, szafie stalowo-betonowej, szafie pancerniej i sejfowej – 30.000 PLN;
  - 2) poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych w godzinach zamknięcia lokalu – ochrona ubezpieczeniowa ograniczona jest do maksymalnego limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 10.000 PLN; postanowienie to ma zastosowanie do wartości pieniężnych w postaci złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i innych metali z grupy platynowców w sklepach jubilerskich, zegarmistrzowskich i lombardach.
4. Maksymalne limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych, przechowywanych w sposób określony w ust. 2, przedstawia poniższa Tabela nr 1:

Tabela nr 1

Klasa odporności na włamanie urządzeń i pojemników bezpiecznych do przechowywania wartości pieniężnych	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU w PLN na urządzenia i pojemniki bezpieczne	
Urządzenia	O – IV	300.000
	V lub wyżej	500.000
Pojemniki bezpieczne	S1	30.000
	S2	50.000

5. Użyte w Tabeli nr 1 pojęcia oznaczają:
  - 1) urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie służące do przechowywania i transportu wartości pieniężnych;
  - 2) pojemnik bezpieczny – pojemnik wykonany ze stopu metali używany w celu ochrony zawartości przed włamaniami;
  - 3) klasa odporności na włamanie – przyjęte we właściwej Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności na włamanie, które określa:
    - a) wydany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą certyfikat zgodności albo wydany przez producenta lub importera deklaracja zgodności, potwierdzające zgodność z zasadniczymi lub szczegółowymi wymaganiami w rozumieniu przepisów o systemie zgodności – jeżeli dla danego wyrobu wymagania takie zostały ustalone,
    - b) wydane przez jednostkę certyfikującą akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji poświadczanie zgodności z Polskimi Normami – jeżeli dla danego wyrobu nie ustalono wymagań, o których mowa w lit. a.
6. Wszystkie urządzenia i pojemniki bezpieczne o masie do 1000 kg (za wyjątkiem kas stalowych i kas fiskalnych) zabezpieczające wartości pieniężne, powinny być trwałe przymocowane do podłoża lokalu, w którym się znajdują. Natomiast urządzenia i pojemniki bezpieczne, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powinny być oznaczone tabliczkami znamionowymi lub innymi trwałymi oznaczeniami wydanyymi przez jednostkę certyfikującą.
7. Postanowienia niniejszego paragrafu oraz następujących mają zastosowanie także do wartości pieniężnych będących środkami obrotowymi lub mieniem osób trzecich.

- i spełniającym wymagania określone w rozporządzeniu wymienionym w § 5 ust. 1 oraz
- 2) zamknięte w urządzeniu do przechowywania wartości pieniężnych lub w pojemniku bezpiecznym, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Wartości pieniężne mogą znajdować się poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych lub poza pojemnikami bezpiecznymi:
  - 1) w przypadku wykonywanych przez ubezpieczonego czynności liczenia lub transportu wewnętrznego – wewnątrz ubezpieczonego lokalu;
  - 2) w czasie trwania obsługi kasowej – na stanowisku operacji wartościami pieniężnymi;
  - 3) w czasie otwarcia ubezpieczonego lokalu – w odniesieniu do wartości pieniężnych w postaci złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł, bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców, znajdujących się w sklepach jubilerskich, zegarmistrzowskich i lombardach.
3. Maksymalny limit odpowiedzialności PZU na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia dla wartości pieniężnych ubezpieczonych od rabunku dokonanego w lokalu wynosi 500.000 PLN, przy czym w ramach tego limitu ustala się następujące podlimity:
  - 1) za szkody powstałe w wyniku rabunku z zamkniętymi urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych – do kwoty 500.000 PLN;
  - 2) za szkody powstałe w wyniku rabunku dokonanego z jednego stanowiska operacji wartościami pieniężnymi albo w czasie wykonywania czynności liczenia albo w czasie transportu wewnętrznego – do kwoty 50.000 PLN;
  - 3) za szkody powstałe w wyniku rabunku wartości pieniężnych określonych w ust. 2 pkt 3 w czasie otwarcia ubezpieczonego lokalu – do kwoty 50.000 PLN.

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD RABUNKU W LOKALU ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 6

1. Wartości pieniężne powinny być:
  - 1) przechowywane w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 1 i 2, a w przypadku gdy wartość ich przekracza kwotę 70.000 PLN, powinny być przechowywane w lokalu zabezpieczonym ponadto w sposób wskazany w § 1 ust. 4 pkt 2

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD RABUNKU PODCZAS PRZENOSZENIA LUB PRZEWOŻENIA (TRANSPORTU) ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 7

1. Maksymalne limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych ubezpieczonych od rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu) określa poniższa Tabela nr 2:

Tabela nr 2

Rodzaj transportu	Ochrona transportu	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU w PLN
Transport wykonywany pieszo, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, albo samochodem osobowym, z zastrzeżeniem ust. 4	Transport chroniony jest wyłącznie przez osobę transportującą	do 20.000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jedną nieuzbrojoną osobę niezależnie od osoby transportującej	do 50.000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jednego pracownika ochrony, który może być nieuzbrojony, niezależnie od osoby transportującej	do 100.000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jednego uzbrojonego pracownika ochrony, niezależnie od osoby transportującej	do 150.000
	Transport przy zastosowaniu zabezpieczeń technicznych (pojemniki, sygnalizatory przeciw-rabunkowe)	do 500.000

- Użyte w Tabeli nr 2 pojęcie pracownik ochrony oznacza osobę posiadającą licencję pracownika ochrony fizycznej lub licencję pracownika zabezpieczenia technicznego i wykonującą zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia, lub osobę wykonującą zadania ochrony w zakresie niewymagającym licencji.
- Transport może być wykonywany pieszo, gdy spełnione są dodatkowo następujące warunki:
  - odległość na jaką wykonuje się transport nie uzasadnia użycia samochodu;
  - wykonywany jest drogą najkrótszą, z wyłączeniem środków komunikacji zbiorowej oraz tras prowadzących przez miejsca odosobnione i uznawane za niebezpieczne: parki, skwery, podwórka.
- Wartości pieniężne powyżej kwoty 20.000 PLN transportowane są z użyciem pojemników specjalistycznych spełniających wymagania określone w poniższej Tabeli nr 3:

Tabela nr 3

Klasa	Wymagania techniczne	Maksymalny limit odpowiedzialności PZU w odniesieniu do jednego pojemnika w PLN
„A”	Pojemnik zamykany co najmniej jednym zamkiem kluczowym lub szyfrowym, wyposażony w system paralizatora lub inny system zabezpieczający	do 100.000
„B”	Pojemnik zamykany co najmniej jednym zamkiem kluczowym lub szyfrowym, wyposażony w system paralizatora oraz system sygnalizacji akustycznej lub dymnej	do 150.000
„C”	Pojemnik zamykany co najmniej dwoma zamkami kluczowymi lub szyfrowanymi, wyposażony w system paralizatora i system uszkodzania banknotów oraz system sygnalizacji akustycznej lub dymnej.	do 500.000

- Załadunek i wyładunek wartości pieniężnych na środki transportu powinien się odbywać przy zachowaniu szczególnych środków bezpieczeństwa w miejscu o możliwie ograniczonym dostępie dla osób postronnych.
- Przewóz wartości pieniężnych może być realizowany środkami transportu własnego lub obcego przy zachowaniu stosownych wymagań dotyczących warunków bezpieczeństwa wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 8

- PZU może, na podstawie oceny ryzyka zagrożenia szkodą, określić indywidualne warunki w zakresie środków bezpieczeństwa określonych w § 1–§ 4.
- Wyższe limity odpowiedzialności PZU od określonych w § 5–§ 7 mogą być ustalone przez ubezpieczającego za zgodą PZU, po dokonaniu przez PZU indywidualnej oceny ryzyka i pod warunkiem zastosowania uzgodnionych z PZU dodatkowych zabezpieczeń.

**INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH
DLA KLIENTA**

	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZAJĄCEGO	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZONEGO
ADMINISTRATOR I DANE KONTAKTOWE ADMINISTRATORA I INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	<p>Administratorem danych osobowych jest PZU SA z siedzibą w Warszawie, przy Rondzie Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa.</p> <p>Kontakt z administratorem jest możliwy za pośrednictwem adresu e-mail kontakt@pzu.pl lub pisemnie na wyżej wskazany adres siedziby administratora. We wszystkich sprawach z zakresu ochrony danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z wyznaczonym przez administratora Inspektorem Ochrony Danych. Taki kontakt może się odbyć drogą elektroniczną na adres e-mail IODpzu@pzu.pl lub pisemnie na adres PZU SA, IOD, Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa.</p>	
OBOWIĄZEK PODANIA DANYCH	<p>Podanie danych osobowych w związku z zawieraniem umową jest konieczne do zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczenia oraz do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego – bez podania danych osobowych nie jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia.</p> <p>Podanie danych osobowych w celach marketingowych jest dobrowolne.</p>	
ZAKRES I ŹRÓDŁO DANYCH		<p>Administrator otrzymał Pani/Pana dane od Ubezpieczającego w związku z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. Pani/Pana dane zostały przekazane administratorowi w zakresie: danych identyfikacyjnych, danych adresowych.</p>
PRZETWARZANIE DANYCH Administrator może przetwarzać Pani/Pana dane w celu:	<ul style="list-style-type: none"> • zawarcia i wykonania umowy ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do zawarcia i wykonywania umowy, • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania klientów przed zawarciem umowy – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; • dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; w przypadku wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych w przypadku nieposiadania ubezpieczenia w PZU SA, tj. w przypadku niezawarcia umowy ubezpieczenia lub po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia, zgoda ta będzie podstawą prawną dla przetwarzania danych osobowych; • celów marketingu wykorzystywane będą podane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z zawartą z Panią/Panem umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, 	<ul style="list-style-type: none"> • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania przed objęciem ubezpieczeniem – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; • dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; do celów marketingu wykorzystywane będą otrzymane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, • ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora;

	<ul style="list-style-type: none"> wypełniania przez administratora obowiązków wynikających z przepisów prawa, w szczególności w zakresie weryfikacji list sankcyjnych - podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypelnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z odpowiednich przepisów, ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest ustalenie składek w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, podjęcia ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. <p>Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego zawarcia z Panią/Panem umowy ubezpieczenia.</p> <p>W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.</p>	<p>uzasadnionym interesem administratora jest ustalenie składek w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> podjęcia ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. <p>Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego objęcia Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową.</p> <p>W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.</p>
OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH	<p>Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do momentu przedawnienia roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia lub do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów prawa, w szczególności obowiązku przechowywania dokumentów księgowych dotyczących umowy ubezpieczenia, a także do momentu wygaśnięcia uprawnienia do przetwarzania danych w celach ustalania na ich podstawie wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.</p> <p>Administrator przestanie wcześniej przetwarzać dane wykorzystywane do celów marketingu bezpośredniego, obejmującego profilowanie, jeżeli zgłosi Pani/Pan sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych w tym celu. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania danych jest zgoda, Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do czasu jej wycofania.</p>	
PRZEKAZYWANIE DANYCH	<p>Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione podmiotom i organom upoważnionym do przetwarzania tych danych na podstawie przepisów prawa.</p> <p>Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione zakładom reasekuracji, a także mogą być przekazywane innym spółkom z Grupy PZU, jeśli wyraziła Pani/Pan zgodę na takie przekazanie.</p> <p>Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora, w tym m.in: dostawcom usług IT, podmiotom przetwarzającym dane w celu windykacji należności, agencjom marketingowym, czy też agentom ubezpieczeniowym, przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z administratorem i wyłącznie zgodnie z poleceniami administratora.</p> <p>W zależności od rodzaju ubezpieczenia, Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazane podmiotom znajdującym się w państwach poza Europejskim Obszarem Gospodarczym jeżeli okaże się to niezbędne do wykonania zawartej umowy ubezpieczenia. Więcej informacji o przekazaniu danych osobowych, w tym o państwach, do których dane mogą być przekazywane, można uzyskać kontaktując się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając z wskazanych wyżej danych kontaktowych.</p>	
PANI/PANA PRAWA	<p>Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania.</p> <p>Przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia danych osobowych, tj. do otrzymania od administratora Pani/Pana danych osobowych, w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Może Pani/Pan przesłać te dane innemu administratorowi.</p> <p>W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest przesłanka prawnie uzasadnionego interesu administratora, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych. W szczególności przysługuje Pani/Panu prawo sprzeciwu wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu bezpośredniego w tym profilowania.</p> <p>W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest zgoda, ma Pani/Pan prawo jej wycofania. Zgodę można odwołać w każdym czasie w oddziale lub wysyłając e-mail na adres kontakt@pzu.pl albo pismo na adres PZU, ul. Postępu 18a, 02-676 Warszawa. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania dokonanego na podstawie zgody przed jej wycofaniem.</p> <p>W celu skorzystania z powyższych praw należy skontaktować się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając z wskazanych wyżej danych kontaktowych.</p> <p>Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego. W Polsce takim organem nadzorczym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.</p>	